19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖި ލީހުގެ ކޮމިޓީ ޔައުމިއްޔ
ޕެޓި ޝަން ކޮމިޓީގެ 7 ވަނަ ބައްދަލުވުން
1 ޖޫން 2022
ބައްދަލުވުން ބޭއްވުނު ތަ ން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އ އިމ ރ ތް (ކޮ މިޓީކުރ ކޮޓަރި)12
ފެށުނު ގަޑި: 11:00

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
}ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު؛ މުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަޞީރު{
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
.` ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 2022 ވަނަ އަހަރުގެ 7 ވަނަ ބައްދަލުވުމަށް ކޮމިޓީއަށް ވަޑައިގެންނެވި އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުންނަށް އަޅުގަނޑު މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. މިވަގުތު އަޅުގަނޑު މި ކޮމިޓީގައި މަސައްކަތްކުރަމުންދާ
އެއަރޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލަރުންގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ޕެޓިޝަނާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން މިދަނީ ކަމާގުޅުން ހުރި
ފަރާތްތަކާ ބައްދަލުކުރަމުން. މިގޮތުން، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ނަށް މި އޮތީ މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ
ފަރާތުން 2 ބޭފުޅަކާ ބައްދަލުކުރުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެ 2 ބޭފުޅުންނަށް ދަންނަވާލާނަން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)
ال ساََّلمُ علََْي كُْ م. އާދެ! 2 ބޭފުޅުންނަށް އަޅުގަނޑު މި ކޮމިޓީގެ ފަރާތުން މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް،
އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުށަހެޅިފައި އޮތް ޕެޓިޝަނަކާ ގުޅިގެން ހޯދަން ބޭނުންވާ ބައެއް
މަޢުލޫމާތުތައް ހޯދައިލުމުގެ ބޭނުމުގައި މި ކޮމިޓީން 2 ބޭފުޅުންނަށް ވެސް ދަންނަވައިލީ. އެއަރޓްރެފިކް
ކޮންޓްރޯލަރުންގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައި އޮތް ޕެޓިޝަނަކާ ގުޅޭގޮތުން. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ތި ބޭފުޅުންގެ އަތުގައި އެ
މަޢުލޫމާތު ހުންނަވާނެ މިހާރު. 2 ބޭފުޅުންގެ މަޢުލޫމާތަށްފަހުގައި ކޮމިޓީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ތިބޭފުޅުންނާ
ކުރަން ބޭނުންވާ ބައެއް ސުވާލުތައް އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ހަމަ ފުރުޞަތު އަރުވާނަން
ޙުސައިންއަށް. ޙުސައިން ކުރިއަށް ގެންދަވާ!
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް ޙުސައިން ޖަލީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ތެންކިއު އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު މިއީ ޙުސައިން ޖަލީލް، ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް ، މޯލްޑިވްސް
ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީ. ދެން އަޅުގަނޑާއެކީ މިހުންނެވީ ފާޠިމަތު ރާމިޒާ. ފާޠިމަތު ރާމިޒާއަކީ
ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ، އެރޮމް އެންޑް އެއަރ ނޭވިގޭޝަން. ސިވިލްއޭވިއޭޝަންގެ ފަރާތުން މި
އޭ.ޓީ.ސީ ކުދިންގެ ކަންތަކާ މި އެއްޗެހި ބަލަހައްޓަ ވާ ސެކްޝަންގެ ހެޑް، ޑިރެކްޓަރ. ދެން ރާމިޒާއަކީ ވަރަށް
އެކްސްޕީރިއަންސް ބޭފުޅެއް އިނގޭތޯ. އޭ.ޓީ.ސީގެ މަސައްކަތް ކުރާތާ އޯވަރ 20 އިޔާރޒް. ކްލޯސް ޓު 30 އިޔާރޒް
އޭ.ޓީ.ސީގައި އުޅުއްވާފައި މިހާރު ސިވިލްއޭވިއޭޝަންގައި އުޅުއްވަނީ. އެހެންވީމާ، ދެން އަޅުގަނޑުމެން އޭ ޒް،
އޭ.ޓީ.ސީ ކަންތަކުގައި ސިވިލްއޭވިއޭޝަންގެ އިން ބަޔަކީ އެއްކަލަ އޯވަރސައިޓް. އެހެން ކަންތައް ބަލަހައްޓަން،
އަޅުގަނޑުމެން ރެގިއުލޭޓަރީ އޮތޯރިޓީވީމަ އަޅުގަނޑުމެން ބަލަހައްޓާނީ އޯވަރސައިޓާއި، މެރިޑޮމް ބަލާނީ،
އިންސްޕެކްޝަން ހަދައި މި ކަންތައް ކޮށް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ރެގިއުލަރ އިންސްޕެކްޝަން އަޅުގަނޑުމެން ހަދާނީ
1

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
އޭގެ ފައިންޑިންގ ތަކާއި އެމީހުންނާ ގުޅިގެން. ދެން އަޅުގަނޑުމެން އެންމެފަހުން ހެދި އިންސްޕެކްޝަން އިންނާނެ މި
ދިޔަ އަހަރު ހަދާފަ. ދެން މިއަހަރު މާރިޗް މަހުގެ އޭގެ އަޅުގަނޑުމެން ފޮލޯއަޕް ކަރެކްޝަނާ އެއްޗެހިތައް ހަދާ،
އެކަހަލަ؛ ދެން އެއާބެހޭ ގޮތުން ރާމިޒާ ދެއްވާނެ. އަޅުގަނޑަށްވުރެން ވެސް މި އޭ.ޓީ.ސީ ސައިޑު ގެ އެކްސްޕީރިއެންސް
ބޭފުޅެއްވީމަ ރާމިޒާ އަޅުގަނޑު ކޮށްލާނަން އިތުރުކޮށް މަޢުލޫމާތ ތިބޭފުޅުންނަށް އަރުވަން އަޅުގަނޑުމެންގެ އޮޑިޓާ މި
އެއްޗްިއސާބެހޭ ގޮތުން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ކުރިއަށް ގެންދަވާ!
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ، އެއަރ ނެވިގޭޝަން އެންޑް އެރޮ ޑްރޯމްސް ފާޠިމަތު ރާމިޒާ
ވާހަކަދެއްކެވުން:
ال ساََّلمُ علََْي كُْ م. އާދެ! ދެންމެ ޖަލީލު އެ ވިދާޅުވި ކަންތައްތައް ކުޑަކޮށް އަޅުގަނޑު އިތުރަށް ތަފުސީލުކޮށްލަދޭނަން
އިނގޭތޯ، އަރުވާނަން ތިބޭފުޅުންނަށް. ދެން އެއަރނޭވިގޭޝަން ޚިދުމަތަކީ ޗާިކގޯ ކޮންވެންޝަންގެ 28 ވަނަ
އާޓިކަލްގެ ދަށުން ސްޓޭޓްއިން ފޯރުކޮށްދޭން ލާޒިމުކުރާ ޚިދުމަތެއް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، މި ޚިދުމަތް
ފޯރުކޮށްދޭންވެގެން، އައިކާއޯ ގަބޫލުކުރާ ފެންވަރަށް ފޯރުކޮށްދޭންވެގެން އަޅުގަނޑުމެން މި އިންނަނީ ސޭފްޓީ،
އޯވަރސައިޓްގެ މަސައްކަތް ކުރަނީ ސިވިލްއޭވިއޭޝަން ކަމަށް ހަދާފައި، ދެން ސަރވިސް، ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ
ކަންތައް ހަވާލުކޮށްފައި އިންނަނީ އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއަށް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއަށް އެގޮތުން
ހަވާލުކުރެވިފައި ހުރި ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި މި އިންނަނީ އެއަރޓްރެފިކް މެނޭޖްމަންޓުގެ ކަންތަކާއި ، އެން ނޮޓިކަލް
އިންފޮމޭޝަން ސަރވިސަސް، ދެން ކޮމިއުނިކޭޝަން ނޭވިގޭޝަން އެންޑް ސަރވޭލަންސްގެ ޚިދުމަތް ދިނުން. ދެން
ޗާޓު ކުރެހުން އިނގޭތޯ އެއްގޮތުން. އެއީ ޕްރޮސީޖަރ ފޮރ އެއަރ ނޭވިގޭޝަން ސަރވިސަސް. އެއީ މަތިންދާބޯޓު
ދުއްވަން ބޭނުންވާ ޗާޓުތައް ކުރެހުން. ދެން އިންނަނީ އެރޮނެޓިކަލް ސަރޗިންގ އެންޑް ރެސްކިއު ކަންތައް.
ގެއްލިއްޖިއްޔާ ، މަތިންދާބޯޓެއް ގެއްލުނީމަ ހޯދަންޖެހޭ. ދެން އިންނާނީ އެއަރނޮޓިކަލް ޗާޓްސްކިޔާ ވަކި އެއްޗެއް
އިނގޭތޯ. ދެން މިއީ އާންމު ގޮތެއްގައި އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއަށް ހަވާލުކުރެވިފައި ހުންނަ ޚިދުމަތްތައް. ދެން ޖަލީލު ހަމަ
ދެންމެ ވިދާޅުވިހެން އަޅުގަނޑުމެން ކުރަނީ ސަރވޭލަންސްގެ މަސައްކަތް އާންމު ގޮތެއްގައި އިނގޭތޯ.
ސަރވޭލަންސްގެ މަސައްކަތްކޮށް، އެކަން ކުރެވޭ ގޮތަކީ އަޅުގަނޑުމެން އޮޑިޓްކުރާނެ. އޮޑިޓެއް ހަދާފައި އޮޑިޓުން
ފައިންޑިންގ ތައް އަޅުގަނޑުމެން އެ ބޭފުޅުންނާ ހިއްސާކުރާނެ. ޓައިމްލައިނެއް، ކަރެކްޓިވް އެކްޝަން ޕްލޭނަކާއެކީ
2

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
އެކޮޅުން ހުށަހަޅަން މުއްދަތެއް ދެވޭނެ. ދެވުނީމަ އެ ތަނުން ހުށަހަޅާ ކެޕްއާ އެއްގޮތަށް ކަންތައް ކުރޭތޯ. ދެން
އަނެއްކާ އަނެއް އަހަރުގައި އިންނަ ސާރވޭ. ދެން ކޮންމެހެން ކުރަންޖެހޭކަމެއް އައިއްސިއްޔާ އެ އަހަރުން
އަހަރަށްވުރެ އަވަހަށް ވެސް ކުރެވެމުން ދަނީ އިނގޭތޯ. އެއީ އާންމު ގޮތެއްގައި މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ
ގޮތަކީ. ދެން ބޭނުންފުޅުތޯ އެންމެފަހުގެ އޮޑިޓާބެހޭ ގޮތުން ޖަލީލު ވިދާޅުވީމަ؟ އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން އެންމެފަހުން
އޮޑިޓެއް ކޮށްފައި އިންނާނީ ސެޕްޓެންބަރު 2021 ގައި އިނގޭތޯ. ދެން އެ އޮޑިޓުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މައިގަނޑު
ގޮތެއްގައި އިނގޭތޯ، މުވައްޒަފުންނާ ގުޅޭ ގޮތުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތަކެ އް ހުރި. އެއީ އެގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް
އިނީ ކަރެކްޓިވް އެކްޝަން ޕްލޭނެއް އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއިން ހުށަހަޅުއްވާފަ. އޭގެ ފަހުން އަނެއްކާ އެ މީހުން އޭގެ
ރިވިޝަނެއް ވެސް އެބައިން މިއަހަރު ވެސް މާރިޗް 1 ގައި ހުށަހަޅުއްވާ އިނގޭތޯ. ދެން އޭގެއިން މައިގަނޑު
ގޮތެއްގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޭރު ޓްރެއިނިންގ ޕޮލިސީއެއް ގާއިމުކުރެވި އެތާ ޑިވެލޮޕްކުރެވިފައި ނެތް ކަމަށް
އަޅުގަނޑުމެން އިންނާނެ ފާހަގަކޮށްލާފަ. ދެން އެއަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބުނު ކަރެކްޓިވް އެކްޝަން ޕްލޭނެއްގައި
އިންނަނީ އެއީ މީހުންގެ ޓްރެއިނިންގ ޕޮލިސީއެއް އެތާ އެއަ ރ ޓްރެފިކް މެނޭޖްމަންޓު ސައިޑުގައި ނެތަސް އިންނާނީ
އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގައި އިންނަ ޓްރެއިނިންގ ޕޮލިސީއެއް. އެއީ ވަރަށް ބްރޯޑުކޮށް އިންނަ އެއްޗެއް އިނގޭތޯ. ދެން
އެހެންވީމާ. ދެން އިންނަނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މައިގަނޑު ގޮތަކަށް އަނެއްކާ ވެސް މުވައްޒަފުންނާ ގުޅޭގޮތުން
ވެއްޖެއްޔާ ކެރިއަރ ޕްރޮގްރެ ޝަން ޕްލޭނެއް ނެތްކަން އަޅުގަނޑުމެން އިންނާނީ ފާހަގަކޮށްފައި އިނގޭތޯ. އެ ވެސް
ކްލިއަރކޮށް ނެތް. އެއަށް ވެސް އެ ބޭފުޅުން އިން ކަރެކްޓިވް އެކްޝަން ޕްލޭނެއް ދެއްވާފަ. ދެން އަނެއްކާ އޭގެ
އިތުރުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް، އެކޮޅަށް އަޅުގަނ ޑުމެން ދިޔައިން މިކަންތައް. ގޮސްގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ
ހުށަހެޅުއްވި އެކްޝަން ޓައިމްލައިންތައް އިން ޑްރާފްޓެއް އިނގޭތޯ. ޑްރާފްޓެއް އިން ހުށަހަޅާފައި އެކަމަށް. ދެން،
ދެން ފާހަގަކޮށްލެވުނު ސްޓާފް ރިޓެންޝަން ޕޮލިސީއެއް ނެތްކަން އިނގޭތޯ. ސްޓާފް ރިޓެންޝަން ޕޮލިސީއެއް
ނެތްކަން. އެއަށް ވެސް އެމް.އޭ.ސީ.އެލް ޖަވާބަކަށް އަޅުގަނޑަށް ލިބިފައި އިނީ، އެއްކަލަ އެމީހުން އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގެ
އެ އިންނަ ރިޓެންޝަން ޕޮލިސީ ކަމަށް އެމީހުން ފޮލޯކުރަނީ. ދެން އެއީ މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ؛ ދެން ސޭފްޓީ
މެނޭޖްމަންޓު ސިސްޓަމްގެ ދަށުން ކުރަންޖެހޭ ބައިވަރު ކަންތައްތަކެއް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކޮށްލިން. ދެން
އެއަށް ވެސް ހަމަ ކެޕާ އެއްޗެހި ދީފައި ދެން ހުރީ އިނގޭތޯ. އެއީ ދެން، އަޅުގަނޑުމެން މި އަހަރުގައި އަނެއްކާ
ސެޕްޓެންބަރުގެ ކުރިން ދާނެ އަނެއްކާ އޮޑިޓަ ކަށް އެ ކޮޅަށް.
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް ޙުސައިން ޖަލީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
3

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ދެންމެ ރާމިޒާ ވިދާޅުވީ އެއްކަލަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނަ ގޮތުން އެ ޕެޓިޝަންއާ
ރިލޭޝަން ހުރި ވާހަކަތައް އިނގޭތޯ. އޮޑިޓުހުރި ހުރިހާ ވާހަކައެއް ނޫން. އޮޑިޓުގައި އެއަށްވުރެ ދެން ގިނަ
ފައިންޑިންގްސް އަޅުގަނޑުމެން ގެ އޮންނާނެ. އެހެންނަމަވެސް ، އެއްކަލަ އަޅުގަނޑު މީތި ބަލާލިއިރު ވަރަށްބޮޑަށް
އޯވަރރޯލްކޮށް ބެލީމަ އަޅުގަނޑަށް ފެނިފައި މި އިންނަނީ މުވައްޒިފުންގެ ކަންތަކާއި ، އެ މީހުންނަށް ޓްރެއިނިންގ
ދޭނެ ގޮތްތަކާ މިހެންގޮސް މި ކަހަލަ އެއްޗެއްގެ ހިތްހަމަނުޖެހުންތަކެއް އޭގައި ހުރީތީ، ދެން އެ ވިދާޅުވިހެން އެއްކަލަ
ޓްރެއިނިންގ ޕްރޮގްރާމާއި، ކެރިއަރ ޕްރޮގްރެޝަން ޕްރޮގްރާމާ މި އެއްޗެހި އަޅުގަނޑުމެން ވޭ. އެމީހުން މިހާރު
ޑްރާފްޓަކާ އެއްޗެހި ހެދި އެއްކަލަ އެ ވިދާޅުވާހެން މި ކޮމްޕެނީގެ މެއިން އެއްޗަށް ބޭސްކޮށްފައި ހަދާ. އެހެންވީމާ، އެ
ވާހަކަ ދަންނަވާލަން ވެގެން އެއީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތުހުޅުވާލާނަން. ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އަރުވަން.
އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިފާޢު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީގައި މި ހިންގަނީ މުވައްޒަފުންތަކެއްގެ ހުރި
ކަންބޮޑުވުންތަކަކަށް ޙައްލެއް ލިބޭތޯ ކުރާ މަސައްކަތެއް. ދެން އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލުގައި މަސައްކަތް ކުރާ
މުވައްޒަފުން ހުށަހަޅާފައި އޮތް މައްސަލައަށްވުރެ އަޅުގަނޑަށް ތި ބޭފުޅުންނަށް، ޚާއްޞަކޮށް ރާމިޒާއަށް 2
މިނެޓެއްހާއިރުވަންދެން މައިކު ހަވާލުކޮށްލީމަ ތި ދެއްކި ވާހަކަ އަޅުގަނޑަށް މާ ކަންބޮޑުވޭ ޙަޤީޤަތުގައި ވެސް. އެއަރ
ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލާއި އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއާ ގުޅޭ ގޮތުން ހަމަ 2 މިނެޓެއްހާއިރު މައިކު ހަވާލުކޮށްލީމަ ތި ދެއްކެވި
ކުރުކުރު ވާހަކަތުން އަޅުގަނޑު މާބޮޑެތި ކަންބޮޑުވުންތައް އެބަހުރި. ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ، އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލް
ދުނިޔޭގެ އެހެން ޤައުމުތަކުގައި، ހިންގާ ގޮތާއި، ރާއްޖޭގައި މީތި މެނޭޖު މި ކުރެވޭ ގޮތާ ހުރި މައިގަނޑު ތަފާތަކީ
ކޮބައިތޯއޭ؟ ދުނިޔޭގެ އެހެން ޤައުމުތަކުން ވެސް މިކަން ކުރަނީ އެއަރޕޯޓު ހިންގާ ކޮންމެވެސް ކުންފުންޏަކާ
ހަވާލުކޮށްގެންތޯއޭ؟ ނޫނީ މިއީ ސަރުކާރުގެ ވަކިން ހަމަ ހިންގާ ބޮޑީއެއްގެ ގޮތުގައިތޯއޭ މިކަންކަން ހިންގެނީ؟ ދެން
މި ތަނަށް ހުށަހެޅިފައި މި އޮތް މައްސަލައިގައި މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ފާހަގަކުރެވެނީ، ވަރަށްގިނަ ދުވަސްވަންދެން
އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލުގައި މަސައްކަތްކުރި މުވައްޒަފުންނަށް އަދި ލިޔެފައި އޮތް ޕޮލިސީއެއް ނެތް ކަމުގައި
4

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
ވިޔަސް ، ވަޒީފާގެ ކުރިއެރުމާއި، މުސާރައިގެ ކުރިއެރުން ލިބޭ ގޮތަކަށް އިންތިޒާމުތަކެއް އޮތޭ ހަމަޖެހިފަ. އެއް
ޑިޕާޓްމަންޓުގައި ތިބެފަ އި، ޓްރެއިނިންގތަކެއް ފުރިހަމަކުރީމަ ދެން ޖެހިގެން އޮންނަ ޑިޕާޓްމަންޓަށް ޕްރޮމޯޓުވެ ނޫނީ
ބަދަލުވުމުގެ ފުރުޞަތުތަކެއް އޮތޭ ފަހިވެފަ. އަދި އެ ހެދޭ ޓްރެއިނިންގަތަކާ އެއްކޮށް މުސާރައަށް ބަދަލު އެބަ އާދެއޭ.
އެ ބޭފުޅުންގެ މުސާރަ ވަރަށްބޮޑަށް މި ޓްރެއިނިންގތަކަށް ބޭސްވެފައޭ އޮންނަނީ. ޑިޕެންޑުވެފައޭ އޮންނަނީ.
އެހެންނަމަވެސް، ކުއްލިއަކަށް އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއިން ގެނައި ބަދަލެއްގެ ސަބަބުން އެ ތަނުގެ ތިބި މުވައްޒަފުންނަށް
ވަޒީފާގެ ކުރިއަށް ދިއުމުގެ ފުރުޞަތު އެބަ ބްލޮކްވެއޭ. އަދި މުސާރައިގެ ކުރިއެރުން ލިބުމުގެ ފުރުޞަތު ވެސް އެބަ
ބްލޮކްވެއޭ. ދެން ޓްރެއިނިންގ ޕޮލިސީއެއް ވެސް ލިޔެވިފައި ނެތި އަދި ކެރިއަރ ޕްރޮވިޝަން ޕްލޭނެއް ވެސް އެ
ކޮޅުގައި ނެތި، ސްޓާފް އެކްޝަން ޕްލޭނެއް ވެސް ނެތި، މިހާރު މިއީ 2022 ވަނަ އަހަރު. ތި ބޭފުޅުން އެންމެފަހުގެ
އިންސްޕެކްޝަންގައި މި ކަންކަން ފާހަގަކުރެވިފައި ހުރި ކަމަށް ތި ވިދާޅުވަނީ. އަދި އެކަމާގުޅިގެން އެ ބޭފުޅުންނަށް
މި ކަންކަން ރަނގަޅުކުރަން މުހުލަތުތަކެއް ދިނީމަ، އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑަށް ބޮޑަށް ފެންނަނީ އެ ރަނގަޅު
ކުރުމުގެ ބަދަލުގައި އެއްކަލަ އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގެ އޮންނަ ޕޮލިސީއެއްގެ ދަށުން އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލުގައި ތިބޭ
މުވައްޒަފުންނަށް ވެސް ޢަމަލުކުރާނަމޭ، އެކަހަލަ ގޮތަކަށް ރެސްޕޮންސް އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއިން ދޭ ކަމަށް ތިބޭފުޅުން
ފާހަގަ ތި ކުރެވެނީ. އަޅުގަނޑު ކުރިން ފާހަގަމިކުރި އެ ތަނުގެ މުވައްޒަފުންނަށް މި ބުނާ ކުރިއެރުން ހުއްޓުމަށް
އަންނަ ކަމަށް ތި ބޭފުޅުންނާ ހަމައަށް ވެސް އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުން މިހާރު އޮންނާނީ އެ މައްސަލަ
ލިބިފައި، އެކަން ފާހަގަކުރެވިފަ . އެއީ އަސްލު ކިހާވަރެއްގެ ޙަޤީޤަތެއް އޮތް ވާހަކައެއްބާވައޭ؟ އެއީ އަސްލު ޙަޤީޤަތެއް
އޮތް ވާހަކައެއް ކަމަށްވަންޏާ ތި ބޭފުޅުން ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިކަން އޮންނަންވާނީ ކޮންގޮތަކަށްތޯއޭ؟ ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ކުރިއަށް ގެންދަވާ.
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް ޙުސައިން ޖަލީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ސުވާލުގެ ފުރަތަމަ ވިދާޅުވީ އޭ.ޓީ.ސީތައް މި ހިންގަނީ ކިހިނެއްހެއްޔޭ ވަކި
ޤައުމުތަކުގައި. ދެން އޭތި އަޅުގަނޑަށް ނުދެންނެވޭނެ ވަން ސައިޒް ފިޓް އޯލް، އެކަހަލަ ގޮތެއް ނީނދޭ އިނގޭތޯ.
އެއީ ސްޓޭޓުން ޕްރޮވައިޑްކުރާ ޤައުމުތައް ވެސް ހުރޭ. އިންޑިޕެންޑެންޓު ވަކި މުއައްސަސާއެއް ހެދިގެން ކުރިއަށްދާތަން
ވެސް ހުރޭ. ދެން ރާއްޖޭގައި ދެން ނިންމާފައި އޮތީ އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއަކީ އޭރު ސަރުކާރު ކުންފުންޏެއް. އެ ކުންފުންޏާ
5

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
ހަވާލުކޮށްގެން. އެހެންވީމާ، އެއީ އަޅުގަނޑަކަށް ގަބޫލެއް ނުކުރެވޭ އެއީކީ އެއަރޕޯޓް ؛ ދެން އެމް.އޭ.ސީ.އެލް އެ
ކުންފުނިން އެއަރޕޯޓު ވެސް ހިންގަނީ. މީތި ވެސް ހިންގަނީ އިނގޭތޯ. އެއީ ކޮންމެހެން އެއަރޕޯޓާ ހަވާލުކޮށްގެނެއް
ނޫން. މިހާރު ރާއްޖޭގައި ސަރުކާރުން ހަވާލުކޮށްފައި މި އިންނަނީ އެމް.އޭ.ސީ.އެލް މި ކުންފުނިން ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ
އެއަރޕޯޓެއްގަ އި ވެސް އެއަރ ޓްރެފިކް ސަރވިސް ދޭން. މާލޭ އެކަންޏެއް ނޫން. ހުރިހާ އެއަރޕޯޓެއްގަ އި ވެސް ދޭން.
ދެން މި ކުދިން ހުށަހެޅި ޕެޓިޝަންގެ އެބައިން، އަޅުގަނޑު ވެސް ދުށިން އޭތި ތިގޮތަށް ޑިޕެންޑެންޓުކޮށް؛ ދެން
އިންޑިޕެންޑެންޓުކޮށް ތަނެއް ހަދާއިރު ވަރަށްގިނަ ކަންތައްތައް ދެން ސަރުކާރުން ކޮންސިޑަރ ކުރައްވަންޖެހޭނެ. ދެން
އެއީކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ އެކަނި އަނެކައްޗެއް ވެސް ނޫން. ކުރާއިރު އެ ތަނަށް ލިބޭ ލާރިއަކުން އެކަން ކުރެވޭނެތޯ ،
ކިހިނެއްތޯ، ދެން މިހެންގޮސް މިކަހަލަ ހުރިހާ އެއްޗެއް ބަލައި؛ އެހެންނަމަވެސް ، އަޅުގަނޑު މިދެންނެވިހެން ތި
ވިދާޅުވި ތަފާތު ގޮތްގޮތަށް އެކިއެކި ޤައުމުގެ އޭތި ހިނގާ އެކި ގޮތަށް. މިސާލަކަށް ޔޫރަޕް ބަލައިފިއްޔާ، ޔޫރޯ
ކޮންޓްރޯލް ކިޔާ ސެންޓަރަލައިޒްތާކުން މުޅި ޔޫރަޕްގައި އޭތި ކުރާނީ. ކެނެޑާއަށް ބަލައިފިއްޔާ ނެވް ކެނެޑާ ކިޔާ
ތާކުން ކެނެޑާ ؛ އެހެންވީމާ، އެބަހުރި، ތައިލެންޑު ބަލައިފިއްޔާ އެރޯ ތައި ކިޔާ ވަކި ކުންފުންޏެއް ހުރޭ. އެގޮތަށް
ބައެއް ޤައުމުތަކުގައި އެބަހުރި. ދެން އަނެއްބައި ޤައުމުތަކުގައި އެއީ ވަކި ކުންފުންޏެއް ނީންނާނެ. ހަމަ އެ
ސަރވިސްދޭނެ ސަރުކާރުގެ އެ ކަމަށް ހަދާފައި އިންނަ ކޮންމެވެސް ތަނެއްގެ. އެހެންވީމާ، އެއީ ކޮންމެހެންނެއް،
މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ކައިރީގައި ލަންކާ، ކައިރި އިންޑިއާ ، މި ތަންތަނަށް ބެއްޔަސް ވެސް އޭތި
ޕްރޮވައިޑްކޮށްދެމުންދާނެ ހަމަ. އެއްކަލަ ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ބައެއް ތަންތާ ކުރާނެ.
އެހެންގޮސް، އެކަހަލަ ގޮތްގޮތަށް މި އޮންނަނީ އިނގޭތޯ. އެއީ ވަކި މިއީއޭ އިންނަންވާނީ، އެހެންވީމާ އެ ޚިދުމަތް
އެކަމަކު ސްޓޭޓުން ކޮންމެ ގޮތެއްވިޔަސް މި ޕްރޮވައިޑްކޮށްދެނީ. ކޮށްދޭއިރު ވަކި ކުންފުންޏަކަށް ވަކި ގޮތަ ކަށް
އެކަހަލަ ގޮތެއް ނީނދޭ. ދެން ރާމިޒާ އެއްޗެއް ވިދާޅުވާން.
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ، އެއަރ ނެވިގޭޝަން އެންޑް އެރޮ ޑްރޯމްސް ފާޠިމަތު ރާމިޒާ
ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެން ޖަލީލު ވިދާޅުވި އެއްޗަށް ކުޑަކުޑަކޮށް އަޅުގަނޑު ވެސް އެއްޗެއް އިނގޭތޯ އިތުރު މަޢުލޫމާތުކޮޅެއް ބޭނުން.
އަސްލު އައިކާއޯއިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މެންޑޭޓުވަނީ މި ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުން. އެހެންވިމާ، މި ޚިދުމަތް
ފޯރުކޮށްދޭން އިންނަނީ އެއީކީ ޕްރޮފިޓް މޭކިންގ ގޮތަކަށް ނޫން އިނގޭތޯ. އެއީ ހަމަ އެ ދާ ޚަރަދުތައް، ކޮސްޓު
ކަވަރވާކަހަލަ ގޮތަކަށް ގިނަ ސްޓޭޓްތަކުގައި އޭތި ޕްލޭންކުރާނީ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް ދެން
6

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
ރާއްޖޭގައި އެންމެ ކުރީއްސުރެ ހަމަ އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއިން މި ޚިދުމަތް ދެމުން މިއަންނަނީ އިނގޭތޯ. ދެން
އަޅުގަނޑުމެން، ދެން ޖަލީލު ވިދާޅުވިހެން އަސްލު އޭތި ވަކިކޮށްފިއްޔާ ދިމާވެދާނެ ކަންތައްތަކަކާ އެއްޗެހި ދެން
ދައުލަތުން ދެއްތޯ ނިންމަވާނީ އެ ކަންތައްތައް. ދެން ޓްރެއިނިންގ ޕްލޭނެއް ، ދެންމެ ތި ވިދާޅުވި، އެއްކަލަ
ޓްރެއިނިންގ ޕްލޭނެއް އޮވޭ ވަރަށް ފާޑެއްގެ ގޮތަކަށް އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑަ ކަށް އެހާ ފުރިހަމައެއް ނޫން އެ
ޓްރެއިނިންގ ޕްލޭނެއް. ދެން މުވައްޒަފުންނަށް ދިމާވެފައިހުރި އެއްކަލަ ލާރި، ޓްރެއިނިންގއާ ގުޅޭގޮތުން އެ އަންނަ،
އެއަށް ދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ އިންނާނެ، މި އޭ.ޓީ.ސީންނަކީ ލައިސެންސް
ކުރެވިގެން މަސައްކަތް ކުރާ ބައެއް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، ލައިސެންސް ކުރެވިގެން މަސައްކަތް ކުރާއިރު މިއިންނަނީ
އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއިން އިނދޭ އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލަރުންގެ ސްޓްރީމް ވަކިކޮށްލާފައި 2010 ވަނަ އަހަރު އިނގޭތޯ.
3 މާރިޗްގެ އިނގޭތޯ. 3 މާރިޗްގައި އިނީ ޓަވަރ ސްޓްރީމްއާއި، އޭރިއާ ސްޓްރީމާ ކިޔާ 2 ސްކީމެއް ހަދާފައި
އިނގޭތޯ. އޭގެ މާނައަކީ ވައްދާ ކޮންމެ ކުއްޖަކު، އެންމެ ފުރަތަމަ އޭނައަށް ދޭނީ ބޭސިކް ޓްރެއިނިންގ އިނގޭތޯ.
ބޭސިކް ޓްރެއިނިންގ ދީފައި، ދެން ލައިސެންސްއާ ގުޅޭ ޓްރެއިނިންގ މި އަންނަނީ އިނގޭތޯ. އޭނަ މަސައްކަތް ކުރާ
ޕޮޒިޝަނަކަށް އޭނައަށް ޖެހޭނެ ޓްރެއިނިންގ ދީގެން ލައިސެންސްގައި އޭތި ޖެހިގެން މަސައްކަތް ކުރަން. އެހެންވީމާ،
މި ދެންނެވިހެން އެ މީހުން 2 ސްޓްރީމަކަށް ބަދަލުކުރީމަ، އެ 2 ސްޓްރީމަކީ ، އެކައްޗަ ކީ އެ ރޮޑްރޮމް، އަނެކައްޗަކީ
އޭރިއާ އިނގޭތޯ. އަދި މެދުގައި އިނދޭ އެޕްރޯޗް ކިޔާ އެއްޗެއް. އެ އެއްޗަކީ، އެއެއް ނޫން މި ސްޓްރީމް ވަކިކޮށްފައި
އިންނަނީ މި ދެފަރާތުން ގޮއްސަ، ދެފަރާތުން ވެސް ހަދާނެ ޓްރެއިނިންގ އެއް އެޕްރޯޗަކީ އިފް ދެއަރ އިޒް އަ ނީޑް،
ބޭނުމެއް އޮތިއްޖިއްޔާ އިނގޭތޯ. އެއީ އެގޮތަށް މި މީހުން އިންނަނީ ރާވާފައި އޭރުގައި. އެހެންވީމާ، ވީގޮތަކީ ޓަވަރަށް
ވައްދާ ކުދިން ޓަވަރ ޓްރެއިނިންގ ހެދުމަށްފަހު، ޓަވަރުގައި ކޮންޓްރޯލް ކުރަނީ އަޅުގަނޑުމެން ލައިސެންސް ދިނީމަ.
ޓަވަރުގައި ކޮންޓްރޯލް ކުރާ މީހުންނަކަށް ބޭނުމެއް ނުވޭ އެޕްރޯޗު ހަދާކަށް އިނގޭތޯ. އެއީ ޓަވަރުގެ ރޭޓިންގ ދިނީމަ
ޓަވަރުގައި މަސައްކަތްކުރެވޭނީ އޭގެއިން. އޭރި އާ މަސައްކަތްކުރާ މީހުންނަކަށް ބޭނުމެއް ނުވާނެ ޓަވަރު ހަދާކަށް ވެސް.
އޭނަ ހަދާނީ އޭރި އާއަށް ބޭނުންވާ ޓްރެއިނިންގ. ދެން މި އިޝޫ އެ ކުދިން އެ ރެއިސްކުރާތީވެ އަޅުގަނޑުމެން
އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއާ ބައްދަލުކޮށްގެން މިވާހަކަ، އެ ކުދިންގެ ގްރީވަންސްއަކަށްވާތީވެ އަޅުގަނޑުމެންގެ މިދެންނެވި
ލައިސެންސިންގ ކްރައިޓީރިއާ އިން އެ މީހުން ހަދާކަށް ނުޖެހޭ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެކަމަކު ގްރީވަންސްއަކަށް
ވާތީވެ އަޅުގަނޑު ބައްދަލުކޮށްލިން. ބައްދަލުކޮށްލައިގެން ވާހަކަދެއްކީމަ އަސްލު އަޅުގަނޑުމެންނާ އެ ބޭފުޅުން ހިއްސާ
ކުރެއްވި މަޢުލޫމާތުގެ ތެރޭގައި އޭ.ޓީ.އެމް މެނޭޖްމަންޓު އިނގޭތޯ. އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގެ މެނޭޖްމަންޓެއް ނޫން. އަޅުގަނޑު
އޭ.ޓީ.އެމް މެނޭމަންޓުން އަޅުގަނޑުމެންނާ ވާހަކަދެއްކިއިރު އަސްލު މިހާރު އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލް، އެ
7

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
ސެކްޝަން ވެސް މި އިންނަނީ ހަމަ އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގައި އިންނަ ސްޓްރަކްޗަރ ތެރޭގައި އިންނަ ސެކްޝަނެއް ގޮތަށް
އިނގޭތޯ. ދެން އެއަރ ޓްރެފިކިންގ ޓްރެއިނިންގއަކީ ވަރަށް އަގު ބޮޑު ޓްރެއިނިންގތަކެއް. ވަރަށް ކުރު މުއްދަތެއްގެ
އެކަމު ވަރަށް އަގު ބޮޑުވާނެ އިނގޭތޯ. މިސާލަކަށް ރޭޑަރ ކޮންޓްރޯލް އެ އިންނަ 2 މަސް ވިޔަސް ވެސް އެ ދާނެ
ގާތްގަނޑަކަށް ޓްރެއިނިންގއަކަށް 10 ހާސް، 11 ހާސް ޑޮލަރު. އެއީ ހުސްއެކަނި ޓްރެއިނިންގ ފީސް. ދެން
ހުރުމުގައާ، މި ކަހަލަ ވަރަށް ބައިވަރު ޚަރަދުތަކެއް ދޭ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، ވާގޮތަކީ ބަޖެޓެކޭ ތިމަންނަމެންނަށް
ލިބޭނީ. އެހެންވީމާ، އެ ބަޖެޓު ލިބޭއިރު އެ މީހުންނެއް ވަކި، އޭ.ޓީ.އެމްއަކަށް ވަކި ބޮޑު ބަޖެޓެއް ނުދެވެއޭ
އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއަކުން. އެ ދޭ ބަޖެޓަކުން ތިމަންނަމެން އޭރުގައި ޓްރެއިނިންގ ދޭނީ އެ ޑިމާންޑެއް އޮތް ކަމަކަށޭ.
މިސާލަކަށް އެރޮޑްރޯމް ކޮންޓްރޯލަރުން އެރޮޑްރޯމް ރޭޓިންގ ޖަހައިގެން، އޭގެ ޓްރެއިނިންގ ހަދައިގެން މަސައްކަތް
ކުރާއިރު އެއްކަލަ އެޕްރޯޗް އޭނަ އެ ބުނާ، މިއާ ގުޅިފައި އިންނަ، ލާރިއާ ގުޅިފައި އިންނަ ވާހަކައެއް ދައްކަނީ
އެއްކަލަ އެޕްރޯޗް ނުލިބޭތީ. އެހެންވީމާ، އެޕްރޯޗަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެހާ ބޮޑަކަށް އިސްކަންދެވޭކަށް ނޯވޭ. ދެން
އެ ޑިމާންޑްގައި އެބަ އޮތޭ އެހެން އެއްޗެހިތަކެއް ޓްރެއިން ކުރަން. އެއީ އަޅު ގަނޑުމެންނަށް؛ ދެން އެޕްރޯޗް
ކޮންޓްރޯލަކީ މި ދެންނެވިހެން ލައިސެންސްއިން އެ މީހުންނަށް ލާޒިމު ކުރާ އެއްޗެއް ނޫން އެރޮޑްރޯމްގައި މަސައްކަތް
ކުރާ އެރޮޑްރޯމް މީހުންނަނަކަށް، އޭރިއާ މީހުންނަކަށް ވެސް ލާޒިމު ކުރާ އެއްޗެއް ނޫން އެއީކީ. ދެން މި ވަގުތު
އެމް.އޭ.ސި.އެލްއިން ރޭޓިންގއަށް އިންނަނީ އެ މީހުންނަށް ލިބޭ އެލަވަންސްތަކެއް އަންނާނެ ރޭޓިންގ އެއް ލިބޭއިރަށް
އިނގޭތޯ. ކޮންމެ ރޭޓިންގއަކަށް އެލަވަންސް އެ މީހުންނަށް ލިބޭނެ. އެހެންވީމަ ކަންނޭނގެ އެ ކުދިން އެ ވާހަކަ އެ
ދެކެވެނީ. އެއްކަލަ އެޕްރޯޗް ހަދަން ބޭނުންވިއްޔާ ވެސް އިތުރު ރޭޓިންގ އެއް ލިބިއްޖިއްޔާ އެލަވަންސް އިތުރުވާތީ
ކަންނޭނގެ. އެހެންވީމާ، ކަންނޭނގެ އެ ލާރީގެ އިޝޫ އަންނާތީ. ދެން ލާރި ކަންތަކަކީ ސިވިލް އޭވިއޭޝަނުން،
އަޅުގަނޑުމެންގެ އިންވޯލްވްމަންޓެއް ނޯވޭ އިނގޭތޯ އެ ކަންތައްތަކުގައެއް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިނިސްޓްރީން ގަބޫލުފުޅު ކުރައްވަންތޯ، މި ދެންނެވީ އޮތޯރިޓީން ގަބޫލުފުޅު ކުރައްވަންތޯ މިހާރު ވެސް ރާއްޖޭގައި
ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލް މިދަނީ އައިކާ އޯގެ މިންގަނޑަށްކަން، ގަބޫލުފުޅުކުރައްވަންތޯ؟
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ، އެއަރ ނެވިގޭޝަން އެންޑް އެރޮ ޑްރޯމްސް ފާޠިމަތު ރާމިޒާ
ވާހަކަދެއްކެވުން:
8

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
100% ގަބޫލުކުރަން އަޅުގަނޑު .
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ޕެޓިޝަންގައި އެބަ ބުނޭ އައިކާއޯ ގެ މިންގަނޑުތަކާއި ޚިލާފަށް އެ ތަނުގެ ޑިއުޓީ
ޓައިމް ކަނޑައަޅާއިރުގައި އެ އިތުރަށް އެ ބޭފުޅުން ލައްވާ ޑިއުޓީ ކުރުވާ ވާހަ ކައާއި، އެހެންވީމާ، އެބައާދެއެއް ނޫންތޯ
މީގައި، މި ކުދިންގެ ކަންބޮޑުވުމުގައި އެބަހުއްޓެއް ނޫންތޯ ފުށެރުމެއް؟ ކިހިނެއްތޯ އެ ކަންކަން ރެގިއުލޭޓްކުރެވިފައި
އެބަހުރިތޯއޭ، ތި ދެންނެވީ އެންމެފަހުން ތި ހެއްދެވި 2021 ގެ އޮޑިޓަށް އެބައި ލެވިފައި އެބަ ހުރިތޯ؟
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ، އެއަރ ނެވިގޭޝަން އެންޑް އެރޮ ޑްރޯމްސް ފާޠިމަތު ރާމިޒާ
ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޑިއުޓީ ޓައިމް ލިމިޓޭޝަނަކީ ކޮންޓްރޯލަރުންނަށް ވަރަށް ފަހުން އައި އެއްޗެއް އިނގޭތޯ. އޭގެ ކުރީ ގައި
ޕައިލެޓުންނަށް އައިސް، އިންޖިނިއަރުންނަށް އައިސް އަދި އެންމެ އަހަރެއް މިވީ ކޮންޓްރޯލަރުންނަށް އޭތި މެންޑޭޓުވިތާ
އިނގޭތޯ. އޭތި ކޮންޓްރޯލަރުންނަށް މެންޑޭޓުވިއިރު ގައި އަޅުގަނޑުމެން ބަލާލިން އޭ.ޓީ.ސީގައި މަސައްކަތް ކުރާ ގޮތް
އިނގޭތޯ. މިހާރު މި އޮތް ގޮތުން ފެޓިގް އިޝޫ އާދޭތޯ. މިހާރު ދެ އަހަރު، މިހާރު އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގެ ގާތްގަނޑަކަށް
މި ކުދިން މަސައްކަތް ކުރަނީ ހެނދުނު ޑިއުޓީއެއް ނަގާނެ 8 އިން 1:30 އަށް އިނގޭތޯ 5 ގަޑިއިރު. ދެން
މެންދުރުފަހުން 13 އިން 7:30 އަށް ނިމޭނެ. ރޭގަނޑު 7:30 އިން ނިކުމެފައި ތިބޭނީ ހެނދު 8 ޖަހަންދެން.
ތިބޭއިރު ރޭގަނޑު 12 ން 6 ށް އެއަރޕޯޓް ބަންދުވާނެ އިނގޭތޯ ރޭގަނޑުގެ. އެހެންވީމާ، އެއީ ވަރަށް ބޮޑު ބްރޭކް
ޓައިމެއް އެ ކުދިންނަށް އެ ލިބެނީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ފެ ޓިގް އިޝޫ ބަލާލިއިރުގައި މި މެންޑޭޓުވެގެން ، އަޅުގަނޑު
ރެގިއުލޭޝަން ޑްރާފްޓްކޮށްފައި އޮތީ މިހާރު އިނގޭތޯ. އެ ނެރެން ތައްޔާރުވެފައި އޮތީ. އެކަމު ވާނެގޮތަކީ މިކަހަލަ
އެއްޗްިއސަކީ އެއް ދުވަހުން އިމްޕްލިމެންޓެއް ނުވާނެ އިނގޭތޯ. މި އެއްޗެހި ޖެހޭނީ އޮޕަރޭޓަރުންނާ ވާހަކަ
ދައްކައިގެން އޭތި ފެސިލިޓޭޓްކުރެވޭނެ ގޮތަކަށް އަޅު ގަނޑުމެން ޖެހޭނީ މީތި މެންޑޭޓުކުރަން. އެކަމު އަޅުގަނޑުމެން މި
ބެލީ އެ ފެޓިގް އިޝޫ އާދޭތޯ މީތި ނުކޮށް އޮތީމަ. ބަލާލިއިރު މިހާރު، އަދި އެ ކުދިންނަށް ވަރަށް ރަނގަޅަށް
އެނގޭނެ އެ ކުދިން މަސައްކަތް ކުރާ ގޮތް އިނގޭތޯ. ޕެޓިޝަން ލިޔެވިދާނެ ދެއްތޯ ކޮންމެ އެއްޗެއް ވެސް.
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން މި އުޅޭ އެއްޗަކީ، ކޮންމެހެން ޕެޓިޝަންގައި އޮތް ވާހަކަ ގޯހޭ، ރަނގަޅެކޭ ނޫން.
އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން މި އުޅޭ އެއްޗަކީ އެ ކުދިން މަސައްކަތް ކުރާއިރު މިހާރު، މި ވަގުތު ފެޓިގް އިޝޫއެއް ނެތޭ
9

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
އެ ކުދިންނަކަށް. އެއީ ދެ ގަޑިއިރަށް ރޭގަނޑު މަސައްކަތް ކުރަނީ މިހާރު އިނގޭތޯ. އެއީ މި ޕެންޑަމިކާ، ހުރިހާ
ކުދިން އެއްކޮށް އުޅުމުގެ އަނެކަތި ކުޑަކުރުމު ގެ ގޮތުން މެނޭޖްމަންޓުން ލުއިކޮށްދީފައި އޮތް އޮތުން އަދިވެސް އެބަ
އޮތް. އެހެންވީމާ، މިހާރު ވެސް ކުދިން ރޭގަނޑު ނަގާނީ އެންމެ 2 ގަޑިއިރު. ނަގާފައި ދަނީ ގެއަށް. ނޫނީ އެ 2
ގަޑި އިރަށްވާއިރަކަށް އެ ކުދިން އައިސް ސޮއިކޮށްލާނީ. ހެނދުނުގެ ޑިއުޓީތަކުގައި ވެސް އާންމުގޮތެއްގައި އަޅުގަނޑު
ޕޮޒިޝަން ލޮގާއި އެއް ޗެހި އިންނާނެ. ޕޮޒިޝަން ލޮގްގައި ސޮއިކޮށްގެން މަސައްކަތް ކުރާނީ. 5 ގަޑިއިރު އިންނައިރު
އާންމު ގޮތެއްގައި ކުދިން ނަގާފައި ނީންނާނެ 3 ގަޑިއިރަށްވުރެ ގިނައެ އްކޮށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ގަބޫލެއް
ނުކުރަން ފެޓިގް އިޝޫ އޮތް ކަމަކަށް. އެކަމު އެ ހެދިފައި އޮތީ އިނގޭތޯ. އަޅު ގަނޑު ވަރަށް އަވަހަށް އޭތި
އިމްޕްލިމެންޓް ވެސް ކުރާނަން ވާހަކަދައްކައިގެން އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތަކަށް.
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް، ޙުސައިން ޖަލީލު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ތެންކިއު. އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވީ، ދެންމެ ރާމިޒާ ވެސް އެ ފާހަގަކުރެއްވިހެން އަޅުގަނޑުމެންގެ
އިންސްޕެކްޝަންތަކުގައި ނޫނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ އޮޑިޓްގައި އަޅުގަނޑުމެން އޮޑިޓްކުރާނީ ޑޮކިއުމެންޓޭޝަން ލޮގްސް
އެއްޗެހިތައް ބަލައިގެން. ކުރާއިރު އަޅު ގަނޑުމެންނަކަށް ފާހަގަކުރެވިފައެއް ނެތް. އެހެން ނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު މި
ދަންނަވަނީ އެ ކުދިން ތިމަންނަމެން އޯވަރ ވޯކް ވާ ވާހަކަ ނޫނީ އިތުރު ގަޑީގައި ޑިއުޓީ ބަހައްޓާ ވާހަކަ ، އެ ކުދިން
ދޮގުހަދަނީއެއް ނޫން. އެ ކަހަލަ އިނީ ކަމަށް ވެއްޖިއްޔާ ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން އެ އެއްޗެހި ބަލާނަން އެ ކަހަލަ ރިޕޯޓެއް
އައިއްސިއްޔާ އެގޮތަށް ކުރޭތޯ އިނގޭތޭ. އެހެންނަމަވެސް، އެއްކަލަ އަޅުގަނޑުމެން ގޮސް އޮޑިޓް ހަދާއިރު ބަލާނީ އެ
މީހުންގެ ލޮގް. އެ މީހުންގެ ޑިއުޓީ ހަމަޖެހިފައި އިން ގޮތް. އެ މީހުންގެ ރޮސްޓަރ. އެ މީހުންގެ އެއްޗެހި. އެހެން
ބަލާއިރު އެއީ އަދި ޕައިލެޓަކަށް ވިޔަސް، އިންޖިނިއަރެ އް ވިޔަސް މިސާލަކަށް އޭގައި ؛ އެހެންވީމާ، އެކަހަލަ ކަމެއް
އުޅެނީ ކަމަށް ވެއްޖިއްޔާ އެ ރިޕޯޓު ކޮށްފިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން؛ ދެން އެއްކަލަ އަޅުގަނޑުމެން އައިކާއޯ މިންގަނޑަށް
ގަބޫލުކުރެވޭތޯ. މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ޒިންމާ އެއީ އިނގޭތޯ. އައި ކާއޯ މިންގަނޑަށް އެ މީހުން ކުރޭތޯ ބަލާނެ،
ކުރޭތޯ އެކަން ޔަޤީންކުރަން މަސައްކަތްކުރުން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޒިންމާ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އަޅު ގަނޑުމެން
އޭތި، ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަކީ އައިކާއޯއިން ވެސް އޮޑިޓް ކުރާ ބައެއް އިނގޭތޯ. އައި ކޯއޭ އަކީ މި ދެންނެވީ އެހެން
ޖަމުޢިއްޔާގެ ތަފާތުކޮށް އިންޓަރނޭޝަނަލް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮގަނައިޒޭޝަން (އައިކާ އޯ) އަކީ ޤައުމުތައް އޮޑިޓް
ކުރާ ތަނެއް. އެހެންވިމާ، އައިކާއޯއިން އޮޑިޓްކޮށް އެ ތަނުން ހަދާ ބަލާފައި، އެ ޤައުމެއްގައި ހުރި
ފައިންޑިންގސްތަކާ އެއްޗެހި ބަލާނެ. ދެން އައިކާއޯއިން މިންގަނޑެ އްގެ ، އައިކާއޯއިން އައިއްސަ އެއަރޕޯޓެ އް އޮޑިޓެއް
10

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
ނުކުރާނެ. އައިކާއޯއިން އޮޑިޓް ކުރާނީ ސިވިލްއޭ ވިއޭޝަން. ކުރާއިރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަށުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބަލާ
ހުރިހާ ތަނަކާއި ހުރިހާ އެއްޗަ ކާއި އެއަރޕޯޓާއި ، އެއަރލައިންތަކާ މި ހުރިހާ އެއްޗެއް ހިމެނޭ ގޮތަށް ކުރާނީ. އެއް ކަލަ
އެއީ ސްޓޭޓް، މިހާރު އެނގިވަޑައިގަންނވާނެ ޗާިކގޯ ކޮންވެންޝަންގައި ރާއްޖެ ސޮއިކުރީމަ ޗާިކގޯ ކޮންވެންޝަނާ
އެއްގޮތަށް ރާއްޖެ ދާން އޮންނަ އޮތޯރިޓީއަކީ ސިވިލް އޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީ ދެއްތޯ. މި ގާނޫނު ނަންބަރުގައި އެ
އިންނަނީ، މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައި އިންނަ ގާނޫނުގައި 1944؛ މިއާ އެއްގޮތަށް ގަވާއިދެއް، މިއަށްވުރެ ގަވާއިދުތައް
ދަށްނުވާ ގޮތަށް ހެދުން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޒިންމާއެއް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ދެން ފުރުޞަތުއަރުވަން ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ޤާސިމް.
ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޤާސިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. މަރުޙަބާ ދެ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިފައި
އިން ޕެޓިޝަންގައި މި އިންނަނީ ރޭޓިންގ އެލަވަންސެއްގެ ވާހަކަ އިނގޭތޯ މީގައި ބޮޑަށް މި އިންނަނީ ފާހަގަކޮށްފަ.
އެ އެލަވަންސް ބިނާކޮށްފައި މި އިންނަނީ ޓްރެއިނިންގގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ލިބޭ އެލަވަންސެއްގެ ވާހަކަ. ދެން އެ
ބޭފުޅުން، އަޅުގަނޑުމެން މި ވާހަކަ ދައްކަނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިފައި އޮތް ކަރުދާހަކާ ބެހޭ ގޮތުން އިނގޭތޯ.
އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް އިތުރު ކަންތައްތަކެއް ބެލިފައެއް ނެތް. އެ ބޭފުޅުން ފާހަގަކުރައްވާފައި އެބަ އޮތް އެ ތަނުގައި
10 އަހރު، 15 ވެފައި ތިބި މުވައްޒަފުންނަށްވުރެ އަލަށް ވައްދާ މުވައްޒަފުންގެ މުސާރަ 50%، މުސާރައެއް ނޫން
އެލަވަންސް. އެލަވަންސުންނޭ ލިބޭ ލާރި މި ގިނަވަނީ އެ ބޭފުޅުން ފާހަގަ ކުރައްވާފައި އިން. އެގޮތުން އަލަށް ވައްދާ
މުވައްޒަފުންނަށް 50% ވެސް ބޮޑުވެފައި އިން ވާހަކަ އެ ބޭފުޅުން ފާހަގަކުރައްވާފައި އެބައިން. ދެން ތި ބޭފުޅުން
އެބަ ވިދާޅުވޭ މިހާރު އެ ގެންދާ ޓްރެއިނިންގ އެއް އެހާ ފުރިހަމައެއް ނޫނޭ. ދެންމެ އަޅުގަނޑަށް ރާމިޒާ ވިދާޅުވި
ވާހަކައަކުން، އެ ތަންކޮޅު ފާހަގަކުރެވުނީމަ އެ ތަންކޮޅު ރަނގަޅުކޮށްލަދޭތޯ.
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް، ޙުސައިން ޖަލީލު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ރާމިޒާ ވިދާޅުވީ ޓްރެއިނިންގ ޕްލޭން.
11

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޤާސިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ނިމެންދެން މަޑުކޮށްލަފާނަން. ޓްރެއިނިންގ ޕްލޭން އެހާ ރަނގަޅެއް ނޫނޭ. އެހެންވެއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ
މީގެ މި ބޭސްކޮށްފައި އެ ބޭފުޅުން ފުރަތަމައިނުން މި ދައްކާފައި އިންނަ ވާހަކައަކީ ޓްރެއިނިންގއަށް ބޭސްކޮށޭ
އެލަވަންސް ބޮޑުވަނީ. ދެން ތި ބޭފުޅުން ތި ވިދާޅުވަނީ ޓްރެއިނިންގ ޕްލޭން ރަނގަޅެއް ނޫނޭ. އެހެންވީމާ، އެބަ
އުޅޭތާ މައްސަލައެއް އޮންނަ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް މި ފެންނަނީ އިނގޭތޯ. އެހެންވެގެން. ދެން ތި ބޭފުޅުން އޮޑިޓް ތި
ކުރައްވަނީ އަހަރަކު އެއްފަހަރު އެނުއަލް އޮޑިޓެއް ދެއްތޯ، އެހެން ދެއްތޯ؟ ދެން އެ އޮޑިޓްގައި އެއްވެސް ވަރަކަށް މި
މައްސަލަ ފާހަގަކުރެވިފައިވޭތޯ؟ އެއީ ފުރަތަމަ ސުވާލު. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ކުރިއަށް ގެންދަވާ.
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ، އެއަރ ނެވިގޭޝަން އެންޑް އެރޮ ޑްރޯމްސް ފާޠިމަތު ރާމިޒާ
ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ ޓްރެއިނިންގ ޕްލޭން އަޅުގަނޑަކަށް އެހާ ފުރިހަމައެއް ނޫނޭ އިނގޭތޯ. އަދި ޓްރެއިނިންގ
ޕްލޭނަކީ އަސްލު އެ ކުދިން އެ ކުރާ މަސައްކަތަށް ސީދާ ބޭނުންވާ ޓްރެއިނިންގ އާއި އަދި އިތުރަށް ބޭނުންވާ އެހެން
ޓްރެއިނިންގސް ހުންނާނެ. މިސާލަކަށް ހިއުމަން ފެކްޓަރ ޓްރެއިނިންގ، އެސް.އެމް.އެސް ޓްރެއިނިންގ، އެ ކަހަލަ
އެއަށް އިތުރު ކަންތައްތަކެއްވާ. އެހެންނަމަވެސް، ލައިސެންސަށް ބޭނުންވާ ޓްރެއިނިންގ ނުލިބި އެ ކުދިންނަކަށް
މަސައްކަތެއް ނުކުރެވޭނެ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމަކާއެއް އެ ފުރިހަމަނުވެއެކޭ، އަނެއްގޮތަށް މި ދެންނެވީ އެ ބޭނުންވާ
މަސައްކަތް ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ޓްރެއިނިންގ ދީގެންކުރެވޭނީ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ލައިސެންސެއް ނުދޭނެ އޭނަ ނުހަދާ
ހުރިއްޔާ އެ ޓްރެއިނިންގ އެއް. އެހެންވީމާ، އެ ތަން ކުޑަކޮށް އަޅުގަނޑު ސުވާލު؛ ދެން ރޭޓިން އަޅުގަނޑު ކުރީގައި
މި ދެންނެވިހެން އެ ލާރީގެ ކަންތަކުގައި ވާގޮތަކީ، އަސްލު އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނޭނގޭނެ އެ ކުދިން އެރޮޑްރޯމް
ޓަވަރުގަ އި މަސައްކަތް ކުރާ ކުދިންނަށް އެޕްރޯޗް ދިނީމައޭ؛ މިސާލަކަށް އެ ލާރިއާ ގުޅުމެއް ހުންނަނީ ތި ވިދާޅުވިހެން
އިތުރު މުސާރަ ބޮޑުކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި އެ ތަނުން، އެއްކަލަ އެމް.އޭ.ސީ. އެލްގެ ސެކްޝަނެއްގެ ގޮތުގައި އޮންނާތީވެ
މުސާރަ ބޮޑުނުކުރެވޭތީ އެ ރޭޓިންގ އެލަވަންސުން މި ބޮޑު މިވަނީ އިނގޭތޯ. އެ އެއްޗެހި މި ބޮޑުވަނީ. އެހެންވީމާ،
މި ވާގޮތަކީ އެ ކުދިންނަށް އެޕްރޯޗް ޓްރެއިނިންގ ލިބުނީމަ ލިބޭ ލާރި ގިނަވާނެ. އެއީ ތެދެއް އަސްލު. އެކަމު
12

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
އަޅުގަނޑު ގަބޫލެއްނުކުރަން އެ ތަނަށް އެ ވައްދާ ކުދިން، ފަހުން ވައްދާ ކުދިން 50%، އަޅުގަނޑު ބޭނުން
ކިހިނެއްތޯ އެ މީހުން މި ހިސާބު މި ހަދަނީ. އެއީ ޓަވަރުގައި ވެސް އިންނާނީ ދެ ރޭޓިންގ . އެޕްރޯޗްގައި ވެސް
އިންނާނީ ދެ ރޭޓިންގ. އޭރިއާގައި ވެސް އިންނާނީ ދެ ރޭޓިންގ . ކޮންމެ ރޭޓިންގ އަކީ 6 ހާސް ރުފިޔާ. އެ
އަޅުގަނޑު ހަމަ ގަބޫލު ކުރާކަށް ނޭނގެ ތި. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ވިސްނައިފިން ކިހިނެއްވެބާވައޭ މި ގިނަވަނީ.
ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޤާސިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އަސްލުގައި މި ފާހަގަކުރީ ތި ޕޮއިންޓް. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވާ ވާހަކައަކީ ތި ބޭފުޅުންގެ އޮޑިޓުން މި
އިޝޫ ފާހަގަކުރެވިފައިވޭތޯ؟
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް، ޙުސައިން ޖަލީލު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެންމެ ރާމިޒާ އެ ވިދާޅުވިހެން އެއްކަލަ އަޅުގަނޑުމެން، ވާހަކައަކީ މީގެ ސިވިލް އޭވިއޭޝަން މީތި ބަލާއިރު
ޓްރެއިނިންގ ޕްލޭން ކޮމްޕްލީޓް ނުވަނީ ވިދާޅުވަނީ، އެއްކަލަ އަޅުގަނޑުމެން ރިކުއަޔަރކުރަން އެތާ މަސައްކަތްކުރާ
މީހުން ހަމައެކަނި ލައިސެންސްއަށް ބޭނުންވާ ޓްރެއިނިންގ ގެ އިތުރު ރިކުއަޔަރމަންޓު ، މިސާލަކަށް ހިއުމަން
ފެކްޓަރސް، އެސް.އެމް.އެސް، މިހެން ގޮސް އަޅުގަނޑުމެން ރިކުއަޔަރކުރަން އެކަހަލަ އެއްޗެހި ހުންނާނެ ގޮތާ
އެއްޗެހި. ދެން ދެންމެ ތި ވިދާޅުވިހެން އަޅުގަނޑުމެން އޭޒް ރެގިއުލޭޓަރ ނޫނީ ލައިސެންސިންގ އޮތޯރިޓީ،
އަޅުގަނޑުމެންގެ ރިކުއަޔަރމަންޓަކަށް އިންނަނީ އެރޮޑްރޯމުގައި މަސައްކަތްކުރާ މީހެއްގެ މި ޓްރޭނިންގ ހުންނަންވާނެ.
އެކަމަކު އެރޮޑްރޯމް މަސައްކަތްކުރާ މީހުންނަށް މިސާލަކަށް އެޕްރޯޗް އޭރިއާ، އެޕްރޯޗް އޭރިއާ ޓްރެއިނިންގ އޭނައަށް
ދީފިއްޔާ އޭނައަށް އިތުރު ލާރި ލިބޭނެ ކަންނޭނގެ އިނގޭތޯ. ދެން އެއީ އެ ކުންފުނީގެ ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް،
އަޅުގަނޑުމެން ރިކުއަޔަރމަންޓަކަށް ނާންނާނެ އެރޮޑްރޯމުގައި އޭރިއާ ގައި މަސައްކަތްކުރާ މީހާއަށް އެޕްރޯޗް ދީފައި
އޮންނާކަށެއް. އިނގޭ ދެއްތޯ މި ދަންނަވާ އެއްޗެ އް. އެއްކަލަ ލައިސެންސް ދީފައި ދެން ލައިސެންސްގައި ދާނީ
ރޭޓިންގ ޖަހަމުން. އެއީ އެރޮޑްރޯމް ރޭޓިންގ، އެޕްރޯޗް ރޭޓިންގ އެގޮތަށް. އޭރިއާ ރޭޓިންގ، އެގޮތަށް ރޭޑަރ
ރޭޓިންގ . ދެން އެ ކޮޅުގައި މަސައްކަތްކުރާ ކުއްޖަކަށް ރޭޑަރ ރޭޓިންގ އޮންނަންވާނޭ. މިކޮޅުގައި؛ ދެން އެ މީހުން
މިހާރު ތި ވިދާޅުވިހެން ސްޓްރީމަށް ބަދަލުކޮށްގެން މިކޮޅަށް ކުދިން ވައްދާފައި، ވަނީކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ މި މީހުންނަށް
މި ސްޓްރީމުގެ ޓްރެއިނިންގ ނުލިބި ދިއުމަކީ އެތާނގެ ޓްރޭނިންގ ޕްރޮގްރާމުގެ ނޫނީ އެއްޗަށް ބަލާއިރު ވެދާނެ
ކަމެއް އިނގޭތޯ. ދެން އެއީ.
13

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ގުޅުންހުރި ސުވާލަކަށް އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ފުރުޞަތުއަރުވާނަން.
އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިފާޢު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ކުރިން ވެސް ފާހަގަކޮށްލި އަސްލުގައި މައިގަނޑު ސުވާލަކީ ، މިހާރު އެ ގެނައި ބަދަލާއެކު ތި ބޭފުޅުންނަށް
ފާހަގަކުރެވޭތޯއޭ އެ މުވައްޒަފުން އެ ބުނާ ގޮތަށް އެ ބޭފުޅުންގެ ޕްރޮމޯޝަނަށް، ކުރިއެރުމަށް ހުރަހެއް އަންނަ ކަމަށް
އިނގޭތޯ. އެއަށް ޖަވާބު. ދެން ދެންމެ އަޅުގަނޑު ޖަލީލު ތި ފާހަގަކުރެއްވި، ތިމަންނަމެން ރެގިއުލޭޓަރީ އޮތޯރިޓީއެއްގެ
ގޮތުން އެ ކުދިން އެ ޓްރެއި ނިންގ އެއް ލިބޭތޯ ނޫނީ ނުލިބޭތޯ މާ ބޮޑު ކޮންސަރނެއް ނޫނޭ ބުނާކަހަލަ ގޮތަކަށް.
އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރަނީ މިކަހަލަ މަސައްކަތެއްކުރާ މުވައްޒަފުންތަކެއްގެ މޯޓިވޭޝަނަކީ ތި
ބޭފުޅުންނަށް ކޮންސަރނެއްތޯ؟
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް، ޙުސައިން ޖަލީލު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ އެ މީހުންނަށް ދޭ ޓްރެއިނިންގއަކީ އަޅުގަނޑު ކޮންސަރނެއް ނޫނޭ،
އެހެނެއްނޫން އިނގޭތޯ. ވަރަށް ބޮޑަށް މަޢާފުކުރައްވާ އަޅުގަނޑަށް އޭތި ރަނގަޅަށް ނުދެންނެވުނީ. އަޅުގަނޑު
ދެންނެވީ މިހާރު މި މަސައްކަތްކުރާ އެއްކަލަ، ވިދާޅުވެއްޖެ ވެފައި ސްޓްރީމަށް ވައްދާ ކުދިންނަށް ބައިވަރު
ޓްރެއިނިންގ ލިބޭއިރު ނުލިބޭ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ރިކުއަޔަރ މަންޓަކީ އެ ކުއްޖެއް އެ
މަސައްކަތްކުރާ ސްޓީރީމެއްގެ ޓްރެއިނިންގ އޭ. ދެން އޭނަ އަނެއް ސްޓީރީމަށް ބަދަލުކޮށްފިއްޔާ އެ ސްޓްރީމުގެ
ޓްރެއިނިންގ ދޭންޖެހޭނެ. އެކަމަކު މި ސްޓްރީމުގައި އޮންނަ ކުއްޖަކަށް މި ސްޓްރީމުގައި އޮންނަ، މިސާލަކަށް އޭރިއާ
ކޮންޓްރޯލްގައި ހުންނަ މީހެއްގެ އަތުގައި ކޮންމެ އެހެން ރޭޓިންގއެއް ނެތް މައްސަލައެއް އަޅުގަނޑުމެނެއް ކޮންމެ
ނުނަގާނެ. އެއީ ކުންފުނި ޕޮލިސީއަކަށް އަޅުގަނޑުމެނެއް ؛ އެހެންނަމަވެސް، އެ މަސައްކަތްކުރާ އެ އޭރިއާ އެއްގައި
މަސައްކަތްކުރާ ޕޮޒިޝަނެއްގެ ޓްރެއިނިންގ ފުލްކޮށް ލިބިފައި ހުންނަން ޖެހޭނީ. އޭތި އަޅުގަނޑުމެން ބަލަން. އޭތި
ނުލިބެންޏާ އަޅުގަނޑުމެން ލައިސެންސް ވެސް ނުދޭނަން. އެއީ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާ.
14

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ، އެއަރ ނެވިގޭޝަން އެންޑް އެރޮ ޑްރޯމްސް ފާޠިމަތު ރާމިޒާ
ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެން އަޅުގަނޑު އިތުރު ހަމަ އެއްޗެއް ދަންނަވާލަން އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރަނީ ޓްރެއިނިންގ
ޕްލޭނެއްގައި ކުއްޖާއަށް ފެންނަން ޖެހޭނެކަން ކިތައް އަހަރުންތޯ އޭނައަށް އެއްޗެއް ލިބޭނީ މިސާލަކަށް.
ރިކުއަޔަރމަންޓަށް ޓްރެ އިން ކޮށްފައި ހުންނަނީ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ނުނަގާނަން ފައިންޑިންގއެއް.
ރިކުއަޔަރމަންޓަށް؛ މިސާލަކަށް ޓަވަރު ގެ ކޮންޓްރޯލްކުރަން ބޭނުންވަނީ ޓަވަރއަށް ރޭޓިންގއަށް ބޭނުންވާ އެއްޗެހި
ހަދާފައި ހުރެއްޖެއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ލިބޭނެ، ލައިސެންސް ދޭނެ އޭނައަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި
މެންޑޭޓްރީ ޓްރެއިނިންގ އެ ހެދުނީ. ދެން ހުންނާނީ ބެނެ ފިޝަލްސް ޓްރެއިނިންގސް އިނގޭތޯ. ބެނެފިޝަލްސް
ޓްރެއިނިންގްސް ވެސް އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ހަމަ ޖަހާފައި ބެހެއްޓީމަ ކުދިން މޯޓިވޭޝަން ރަނގަޅުވާނެ އިނގޭތޯ.
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ފައިންޑިންގ ނެގީ. ޓްރޭނިންގ ޕޮލިސީން އަޅުގަނޑުމެން؛ ޕޮލިސީއެއް އެބަ އޮތް އިނގޭތޯ
އެޗް.އާރު. އެއީ އެ މީހުންގެ އެ އިންނަ އެމް.އޭ.ސީ.އެލް ޕޮލިސީ. އެއާ އެއްގޮތަށް ޕްލޭން ހަދާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން
ބުނެފައި އިންނަނީ އެހާ ފުރިހަމަނޫނޭ މި ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑު ބުނީ. އެ ކުދިންނަށް އެގެންޖެހޭ މިސާލަކަށް ދެ
އަހަރުން ލިބޭނެކަން މިވެނި އެއްޗެއް. އެއީ އަޅުގަނޑު މި ބުނާ ފުރިހަމަނުވާ ކަމަކީ. އެހެންނަމަވެސް، އޭތި
ނެތުމަކުން އެ ކުދިންނަށް އެ މެންޑޭޓުވެފައި އެ އިންނަ، މިސާލަކަށް އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލިންގއަށް އެ ބޭނުންވާ
ޓްރެއިނިންގ ނުލިބިއެއް ނޫން އިނގޭތޯ އެ އިންނަނީ. އޭތި ލިބިގެން އެ ކުރިއަށްގެންދަނީ. އެހެންވީމާ، އޭތި
އަޅުގަނޑު އިންނާނެ ފާހަގަ ވެސް ކޮށްލާފައި އޮ ޓިޑުގައި. ދެން އަޅުގަނޑު އިންނާނެ ހަމަ މިހާރު ވަކިން
އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގެ އެޗް.އާރާ މީޓްކުރަން ވެސް އަޅުގަނޑު އިންނާނެ އެޕޮއިންޓްމަންޓް ވެސް ހަދާފަ. އެއީ މިކަހަލަ
ކަންތައްތައް. ދެން މޯޓިވޭޝަނާ ގުޅޭ ކަންތައްތައް. އެ ކުދިންގެ ގްރީވަންސްތަކެއް ހުރީމައާއެކީގައި ހަމަ
އަޅުގަނޑުމެން ބައްދަލުކޮށްގެން، އެއީ އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގައި މި އަންނަ ޕޮލިސީ އިޒް ނޮޓް އެޑިކުއޭޓްކަން އިނގޭތޯ.
އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވޭކަން އެބަ ތަންކޮޅެއް ބޮޑަށް މިއަށް ފޯކަސްކޮށްގެން އެއީ އެކަހަލަ؛ މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑަކަށް
ނޭނގެ އޭ.ޓީ.އެމް މެނޭޖްމަންޓުން ދެކޭގޮތުގައި އެމް.އޭ.ސީ.އެލް ޕޮލިސީ އެ މީހުން ޖެހޭނީ އިމްޕްލިމެންޓްކުރަން.
އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު މި ވާހަކަދައްކަން މި ބޭނުންވަނީ ތަންކޮޅެއް ބޮޑަށް އެ މީހުންނަށް ފުރުޞަތު ދޭށޭ އެ
މީހުންގެ އެއްޗެހި ވެސް ހަދާލަން އިނގޭތޯ. އެއީ އަސްލު އަޅުގަނޑުމެން މި އެގޮތަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
15

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
އާދެ! އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.
ހޯރަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ގެ އެބަ އުޅޭ 6 ސުވާލެއް. އެކަމަކު ވަރަށް ކުރުކޮށް ހަމަ ޔެސް، ނޯ ވިދާޅުވާ ގޮތަށް
ދެއްވިޔަސް އަޅުގަނޑަށް އެންމެ ރަނގަޅު. ދެން ސުވާލަކަށްފަހު ސުވާލެއް އަޅުގަނޑު ކުރަމުންދާނީ ޖަވާބުދެއްވީމަ.
ވަރަށް ކުރުވިއްޔާ އަޅުގަނޑަށް ރަނގަޅީ. މިހާރު އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއަކީ ފައިދާވާ ކުންފުންޏެއްތޯ؟ ތި ބޭފުޅުންގެ
އޮޑިޓުން ވެސް، އޮބްޒަރވޭޝަނުން ވިޔަސް އަދި ކޮލީގުންގެ ފަރާތުން އިވިފައި އޮތް އެއްޗަކަށް ވިޔަސް، ތި
ބޭފުޅުންނަށް ފާހަގަކުރެވޭތޯ އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއަކީ ފައިދާވާ ކުންފުންޏެއްތޯ؟
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް، ޙުސައިން ޖަލީލު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެންމެ ތި ވިދާޅުވީ އޮބްޒަރވޭޝަނަށް އެގޮތަށް ބަލާއިރު ދެން؛ އަޅުގަނޑަށް ދެން؛ މިހާރު މި އުޅެނީ އެއްކަލަ
އެމް.އޭ.ސީ.އެލް އިން ޕްރިންސިޕަލްސް އަޅުގަނޑަށް ދެންނެވޭނީ ފައިދާވާ ކުންފުންޏެކޭ. ދެން، އެހެންނަމަވެސް މިހާރު
އަޅުގަނޑުމެން ކޮވިޑު ތެރޭގައާ އެއްޗިހި ވަރަށް ބައިވަރު ފްލައިޓާ އެއްޗިހި؛ އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ކުޑަކޮށް މި
ހެސިޓެންޓްވީ. އެހެންނޫންނަމަ އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއަކީ ފައިދާވާ ކުންފުންޏެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ދެންނެވޭނީ.
ހޯރަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެން، އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ ތި ބޭފުޅުންނަށް ފާހަގަކުރެއްވޭތޯ އޭ.ސީ.ޓީގައި މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުންނަށް
އެކަށީގެންވާ ރިސޯސް އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއިން ކަނޑައަޅާފައިތޯ ހުންނަނީ؟
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ، އެއަރ ނެވިގޭޝަން އެންޑް އެރޮ ޑްރޯމްސް ފާޠިމަތު ރާމިޒާ
ވާހަކަދެއްކެވުން:
ރިސޯސް ތި ވިދާޅުވި އެއްޗެއް އަދި ކުޑަކޮށް. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އަޅުގަނޑު، އާދެ! އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި މިއީ
އަޅުގަނޑު ދެންނެވިން ކުރިން ވެސް ރިޓެންޝަން ޕްލޭން ނެތް ވާހަކަ ދެއްތޯ. އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވިފައި އޮތީ
ވޭތުވެދިޔަ ގާތްގަނޑަކަށް އަށެއްކަ އަހަރު ތެރޭގައި ވަރަށް ގިނަ މީހުން ބޭރަށް ހިނގައްޖެ. ވަރަށް ބޮޑެތި
އިންވެސްޓްމަންޓުކޮށްފައި ހުރި ވަރަށް ބައިވަރު ކޮންޓްރޯލަރުން ހިނގައްޖެ ޢަރަބި ޤައުމުތަކަށް އިނގޭތޯ. ވަރަށް
ބޮޑެތި ޕޭއަށް ދިޔައީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އެއީ ރަނގަޅުކުރަންޖެހޭ އެއްޗެއް. ރިސޯސް.
16

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
ހޯރަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން އަނެއް ސުވާލަކީ، ކިހިނެއްތޯ ތި ބޭފުޅުން ފާހަގަކުރަނީ އެ ތަނުގެ މާހައުލު، ކުދިން މޯޓިވޭޓުވާނެ މާހައުލެއް
އޮތް ކަމަށް ފާހަގަކުރެވިފައި ވޭތޯ؟ ނޫނީ ކިހިނެއްތޯ ފާހަގަކުރެވިފައި އޮތީ؟
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ، އެއަރ ނެވިގޭޝަން އެންޑް އެރޮ ޑްރޯމްސް ފާޠިމަތު ރާމިޒާ
ވާހަކަދެއްކެވުން:
މޯޓިވޭޓުވާނެ ކަހަލަ ކަންތައްތައް ފުރިހަމައަށް ނެތީމަ ކަންނޭނގެ މިކަހަލަ ޕެޓިޝަނެއް އަންނާނީ ދެއްތޯ؟
އަޅުގަނޑަކަށް ދެން ނޭނގެ އެއްގޮތަކަށް ވެސް އިނގޭތޯ އެހެން އެހާ ބޮޑަކަށް. އަޅުގަނޑަކަށް އެހާ ބޮޑަކަށް ހިއުމަން
ރިސޯސް ބައިގެ އެހާ ބޮޑު މަޢުލޫމާތުތަކެއް، އެކަމަކު އަޅުގަނޑު ދަންނަވަންތޯ، މިހާރު ވަރަށް ބައިވަރު
ޗޭންޖަސްތަކެއް އައިއްސި އިނގޭތޯ އޭ.ޓީ.އެމްއަށް. ވަރަށް ބޮޑު އިންވެސްޓްމަންޓެއް ކޮށްފި. އާ ރޭޑަރ ސިސްޓަމެއް
ބަހައްޓައިފި. ޓަވަރުގެ އާ ސިމިއުލޭޓަރެއް ބަހައްޓައިފި. މި އާ ރޭޑަރ ސިސްޓަމާ އެކީގައި ރޭޑަރ ޓްރޭނިންގ ސްތައް
ވަރަށް ފުރިހަމައަށް ހެދޭނެ އެ ތަނުގައި. އެހެންވީމާ، ކުދިންނަށް މި ޓްރޭނިންގ ފުރުޞަތު ހުޅުވަ އިލެއްވިއްޖެ ވަރަށް
ބޮޑަށް އިނގޭތޯ. މިހާރު އެއްކަލަ ކުރީގެ އެ ޚަރަދުކުރާ ވަރަށް ޚަރަދުނުކޮށް ދެއްތޯ އިންޓަރނަލީ ދޭ ކޭން ޓްރެއިން.
އެހެންވީމާ، އެ މީހުންގެ ރީޒަ ން، ދައްކާ ރީޒަން މިހާރު މޯޓިވޭޓްވާން ވެސް ޖެހޭނެ ކުދިން މިއާ އެކީގައި އަޅުގަނޑު
ދެކޭގޮތުގައި. ދެން، އެއް ކަމެއް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލާނަން ހަމަ ތިހެން އެއްސެވީމަ އަސްލު. ކެރިއަރ
ޕްރޮގްރެޝަން އޮތީ ވަރަށް އެހެން ގޮތަކަށް އެ މީހުން އިނގޭތޯ. ކެރިއަރ ޕްރޮ ގްރެޝަނެއް އެހާ ބޮޑަކަށް ނީނދޭ
ފެންނާކަށެއް އަސްލު އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން އެކަން. އެއީ ވާ ގޮތަކީ މިހާރު މި ވަގުތަށް އެ ބަލަނީ
އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގައި އިންނަ ކެރިއަރ ޕްރޮގްރެޝަން ޕްލޭން އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ކޮންޓްރޯލްނުވެއެއް ކަމަކު
ނުދާނެ. އެމް.އޭ.ސީ.އެލް ގައި އިންނަނީ މަޤާމަކަށް ގޮއްސަ ލެޓަރަލީ 10 އަހަރުވަންދެން އޭނަ އިންނާނޭ އެއްކަލަ
އެޕްރެއިޒްކުރެވިގެން މިސާލަކަށް ދެ އަހަރުން ކުރެވެމުންކުރެވެމުން ދާއިރު، އެ ގޮތަށް ކޮންޓްރޯލްނުވެއްޖެއްޔާ އޭނަ
މުސްކުޅިވާއިރު ވެސް ނުލިބޭނެ އޭނައަކަށް އެއްވެސް ކަހަލަ ސީނިއަރ ލެވެލްއެއް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އޭގައި އެބަ
އޮތް އިޝޫ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި.
ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
17

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
ފަހު ސުވާލު އިނގޭތޯ. މި ޕެޓިޝަނުގައި މިހިރަ ވާހަކަތަކާއި ތި ބޭފުޅުންގެ އޮޑިޓާ އަދި އަޅުގަނޑުމެން މި ކުރި
ސުވާލުތަކާ ، މި ހުރިހާ ކަމަކަށް ބައްލަވާފައި ތި ބޭފުޅުންގެ ރެކޮމެންޑޭޝަންއަކީ ކޮބައިތޯ މި ދިމާވެގެން އުޅޭ
މައްސަލައަށް ދާއިމީ ޙައްލެއް ގެންނަން.
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް، ޙުސައިން ޖަލީލު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން، އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މީތި ދެންމެ ތި ވިދާޅުވިހެން އެއްކަލަ މުޅި މި ޕެޓިޝަންގައި ހުރި، ހުރި ވާހަކައަކީ
ކިޔާލާފައި ހުރިހާ އެއްޗެއް އެއްކޮށްލީމަ އަޅުގަނޑަށް ނެގޭ މާނައަކީ މުސާރަ. މި އުޅެނީ މުސާރައިގެ އިޝޫއެކޭ.
ދެން، އެއްކަލަ މުސާރަ ބޮޑެއް ނުވޭއޭ ، ނުވެއޭ، މިހެން ހުންނަނިއްޔޭ، މިހެން ހުންނަނިއްޔޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު
ދެންނެވިހެން، ރާމިޒާ އެ ވިދާޅުވިހެން މި ކެރިއަރ ޕްރޮގްރެޝަން ޕްލޭނެއް ރަނގަޅަށް އެ ކުދިންނަށް އޭތި ފެނި،
އެއީ އެންމެ ބޮޑު އެއްޗަކީ. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން، ދެންމެ ކުރިން އެއް ބޭފުޅަކު ވިދާޅުވި، އަޅުގަނޑަށް އޭރަކު
ނުދެންނެވުން ކަންނޭނގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނޭ. މީގެ އޭ.ޓީ.ސީ ކުދިންނާ އަޅުގަނޑު ވެސް ބައްދަލުކުރިން.
އަޅުގަނޑު ވެސް ބައްދަލުކުރިން. ހަމަ ގާތްގަނޑަކަށް ހަމަ ސޭމް ވާހަކަތައް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، މި ކަމާ ގުޅިގެން
އަޅުގަނޑުމެން ގޮސް އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގެ މި އޭ.ޓީ.ސީ މީހުންނާ ބައްދަލު ވެސް ކުރިން. ބައްދަލުކޮށްފައި
އަޅުގަނޑުމެން އިންނާނެ މި ކެރިއަރ ޕްރޮގްރެޝަން އެއްޗިހި ހަދާފައި އެ އެއްޗިހި ކުދިންނަށް ދައްކާށޭ، ކުދިންނަށް.
އޭރުންނޭ އެ މީހުންނަށް ތި ވިދާޅުވާހެން މިހާރު ތިމަންނަ ކުރިއަށްދާނީ މިހެންނޭ މިހެންނޭ. މިހާރު އެހެން ނޫން
ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ ދެންމެ ރާމިޒާ އެ ވިދާޅުވިހެން މި ވާގޮތަކީ، ދެން އަޅުގަނޑު ކޮންމެހެން ވަކި ކުންފުންޏެއް
ބުނާން؛ އަޅުގަނޑުމެންގެ ދެން ވަރަށް ގިނަ ކަންނޭނގެ. ޓްރޭނިންގ ވެސް ދޭނެ، ހުރިހާ ކަމެއް ވެސް ކުރާނެ. އެއީ
ދެން، އެކަމަކު ވާ ގޮތަކީ މި ކުދިންނަކަށް އެހާ ރަނގަޅަކަށް ކްލިއަރކޮށް ފެންނާކަށް ނީނދޭ ތިމަންނައަށް ވާނީ
މިހެންނޭ މިހެންނޭ. އެއީ ކަންނޭނގެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ވެސް މިހާރު އެއްކަލަ ޓްރޭނިންގ ޕްރޮގްރާމެއް؛
ދެންމެ ރާމިޒާ އެ ވިދާޅުވިހެން ކުރީގައިނަމަ އަޅުގަނޑުމެން ރާއްޖޭން ބޭރަށް ފޮނުވައިގެން ވަރަށް ބޮޑަށް އަގުދީގެން
ކުރަންޖެހޭ ވަރަށް ގިނަ ޓްރޭނިންގ މިހާރު ހެދޭ ލޯކަލީ. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ އެ ސިމިއުލޭޓަރއާ އެއްޗިހި، މިހާރު
ގެނެސް ހަދާފައި ހުރީ. އެހެންވީމާ، މިހާރު ކުރިއަށްވުރެން ބޮޑަށް އެ މީހުން ޓްރޭނިންގ ދޭ ވެސްމެ އިނގޭތޯ.
އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވިހެން އެއްކަލަ، އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އެ ބަޔަށް؛ ދެން އެއީ އަނެއް
އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއަކީ ކުންފުންޏެއް. ބޯޑް އޮފް ޑިރެކްޓަރސްއެއް އޮވެގެން ހަދާ އެއްޗެއް. އަޅުގަނޑަކަށް މާދަމާ ގޮސް
އެތާ ހުރިހާ މުވައްޒަފުންގެ މުސާރަ ބޮޑުކޮށްދޭށެކޭ ނުއެއް ދެންނެވޭނެ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެކަމަކު މުޅި އެތި
އަޅުގަނޑަށް ކިޔާލީމާ މި ފެންނަނީ އެ މީހުން ބުނެފައި މި އިނދީ ރޭޓިންގ ގެ ބަދަލުގައި ލައިސެންސަށް މުސާރަދޭ
18

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
ގޮތް ހަދާށޭ. މީތި ހެދީމަ މިހެން ހަދާށޭ ކިޔާފައި އެކަހަލަ އެއްޗެހިތަކެއް މިހިރީ ދެއްތޯ؟ އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް
ދެންނެވޭނީ ހަމަ އެންމެ ވާހަކައެކޭ އެ ކުދިން މި ދައްކަނީ، ވަރަށް ގިނަ ވާހަކައަށް ހަދާފަ. ތިމަންނަމެންނަށް
ކެރިއަރ ޕްރޮގްރެސްވެގެން މުސާރަ ބޮޑުވެ ވޭނެ އެ ރޫޓެއް، އެ މަގެއް ދައްކައިދޭށޭ. އެ އީ ކަންނޭނގެ. އާދެ!
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ، އެއަރ ނެވިގޭޝަން އެންޑް އެރޮ ޑްރޯމްސް ފާޠިމަތު ރާމިޒާ
ވާހަކަދެއްކެވުން:
ތަފާތު ވިއުސް ހުންނާނެ ދެއްތޯ؟ ދެން، އަޅުގަނޑުގެ ވިއު ދަންނަވާލަން އަޅުގަނޑު ބޭނުން. އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި
އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގައި މިހާރު ސްޓްރަކްޗަރަލީ އެ އޮތް ގޮތަށް އޮވެގެން މި ކުދިންގެ މި ކަންތައް ޙައްލެއް ނުކުރެވޭނެ
އިނގޭތޯ. ސެކްޝަނެއް ގޮތަކަށް. އެ މީހުންނަކަށް ނުލިބޭ އޮތޯރިޓީއެއް. އަޅުގަނޑު މީގެ ބްލޭމެއް ނުކުރަން އޭ.ޓީ.އެމް
މެނޭޖްމަންޓު އިނގޭތޯ. އޭ.ޓީ.އެމް މެނޭޖްމަންޓު ވެސް މަސައްކަތްކުރޭ. ހަމަ އެ ބެނިފިޓު އޭނައަށް ވެސް ލިބޭނެ
ދެއްތޯ؟ އެ މީހުންނަށް ވެސް ލިބޭނެ. އެހެންވީމާ، އަސްލު އަޅުގަނޑު ދެކޭ ގޮތުގައި އެ ނޫން ގޮތަކަށް މީތި
ބައްޓަންކޮށްގެން ކުރަން ، އުޅެފިއްޔާ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އެއީ ޖަލީލު ވިދާޅުވިހެން ހަމަ މެއިން އެއްޗަކީ މުސާރައިގެ
ކަންތައް ވީމަ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ގުޅުންހުރި ސުވާލެއް ސަލީމް.
ހޯރަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ތި ވިދާޅުވި އެއްޗަކާ ގުޅިގެން، ތި ފާހަގަކުރެއްވި އެ ނޫން ގޮތް ވިދާޅުވެދެއްވަންޖެހޭނެ. އެ ނޫން ގޮތް. މިހާރު
އޮތް ގޮތް ރަނގަޅު ނޫން ކަމަށް ދެ ބޭފުޅުންގެ ވާހަކަފުޅުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދޭހަވޭ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ވަރަށް މުހިންމު ޚިދުމަތެއްދޭ، ޤައުމީ ޚިދުމަތެއްދޭ ކުދިންކޮޅެއް މައްސަލަ ހުށަހަޅައިގެން މި އުޅެނީ. އެއީ އެ
މީހުންނަށް ވެސް އުންމީދުތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން ދޭންޖެހޭނެ ދެއްތޯ؟ ކުރިއަރުވަންޖެހޭނެ. އެހެންވީމާ، ރާމިޒާ އެ
ވިދާޅުވި އެ ނޫން ގޮތެއް މެންބަރުން ބޭނުންފުޅުވާނެ ކަންނޭނގެ އެނގިވަޑައިގަންނަވަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ކުރިއަށް ގެންދަވާ.
19

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް، ޙުސައިން ޖަލީލު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ތެންކިއު. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ދެން، އަޅުގަނޑުމެން ދެ މީހުންނަށް ވެސް ހަމަ އެއްކަލަ ދެން، ރާމިޒާއާ ދެން
ޚިޔާލު ތަފާތު. އަޅުގަނޑުމެން ވެސް އެއްކަލަ ވަރަށް ޑިސްކަސްކުރެވޭ ކަމެއް. މިހާރު ދެން، ވިދާޅުވަނީ މިހާރު
އެއަރޕޯޓުގައި އެބަހުރި ވަރަށް ގިނަ ސެކްޝަނާއި ވަރަށް ގިނަ ވަޒީފާ، ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތައް. ދެން، އޭގެ
ތެރެއިން ވަރަށް މުހިންމު އެއް ބައި މި އޭ.ޓީ.އެސް ޚިދުމަތް. އެއަރ ނެވިގޭޝަން ޚިދުމަތް، ދޭއިރު އެއަރ
ނެވިގޭޝަން ގެ ޚިދުމަތް މި ދެވެނީ ވަކިކަހަލަ ލައިސެންސްތަކަކާ އެއްޗިހި ހުރެ. އެހެންވީމާ، ދެން، ވިދާޅުވީ އެއްކަލަ
އަޅުގަނޑު ކުރީގައި ދެންނެވިހެން މި އިޒް އިޓް ވެދަރ މި ކޮމްޕެނީގެ މެއިން ކެރިއަރ ޕްރޮގްރެޝަން އޭގެ ބަދަލުގައި
ސްޕެޝަލް، އޮންނަ ސްޕެޝަލް ޔުނިޓެއްގެ ގޮތުގައި މި ސްޕެޝަލް މީތި އެއީ ވިދާޅުވީ. އެގޮތަށް މީތި ދޭށޭ.
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ވެސް މި ދެންނެވީ އެ ބެލިފައި އެ މީހުންގެ ކެރިއަރ ޕްރޮގްރެޝަނާ އެއްޗިހި.
އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގައި ކޮންމެވެސް އެހެން ސެކްޝަނެކޭ ނޫނީ ކޮންމެވެސް އެހެންތަނެއްގެ މަސައްކަތާއި، މި އެއްކަލަ
މުޅި ކުންފުނި އެއްގޮތަކަށް ނޫނޭ އެއްކަލަ މި އެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ގުޅުންހުރި ސުވާލެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ޤާސިމް.
ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޤާސިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. މޯލްޑިވްސް ސިވިލް އޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީ އެހެންނޫންތޯ؟ ތި ބޭފުޅުންނަކީ އެއަރޕޯޓް
ކޮމްޕެނީ، އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލް ރެގިއުލޭޓްކުރަން، އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ތި ބޭފުޅުންހެން، ތި ބޭފުޅުންގެ
ޒިންމާއެއްހެން އެއީ ލަފާދިނުން އެހެންނޫންތޯ؟ މިހާރު އެންމެ ފަހުގެ އޮޑިޓުގައި ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ކުރީގެ ސުވާލާ މި
ގުޅުވާލަނީ. އެންމެ ފަހުގެ އޮޑިޓުގައި ރަނގަޅުކުރަން ހުރި ކަންތައްތައް ތި ބޭފުޅުން ވިދާޅުވެފައިތޯވީ އޮޑިޓު
ނިންމާފަ؟ މިއީ މުޤައްރިރު އަޅުގަނޑު އެދެން މި އެ ބޭފުޅުން އަތުން އެ ލިޔުން އެ ބޭފުޅުން ފޮނުވާފައިވާ ކަމަށް
ވަންޏާމު އެ ލިޔުން ހޯދާލަދެއްވުން މި ކޮމިޓީއަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އެ އޮޑިޓު މި ކޮޅަށް ހިއްސާކޮށްލަދެއްވުން އަޅުގަނޑުމެން އެދެން ވަރަށް ބޮޑަށް.
20

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް، ޙުސައިން ޖަލީލު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ކުރީގައި ދެންނެވިހެން ރާމިޒާ ނޫނީ އަޅުގަނޑު، އަޅުގަނޑުމެން ދެ
މީހުން އަޅުގަނޑު ހަނދާންވަނީ ކޮންމެވެސް އެކަކު ދެއްކި ވާހަކައިގައި ދެންނެވީ އަޅުގަނޑުމެން އޮޑިޓުކުރާ ގޮތަކީ
އަޅުގަނޑުމެން އޮޑިޓު ހަދާފައި ، ދެން މި ދެންމެއަކު އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރީ ހަމައެކަނި ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް
މި ޕެޓިޝަނާ ރިލޭޓް ހުރި ކަންތައް. އެހެންވީމާ، މި ފައިންޑިންގތައް ހަދާފައި އަޅުގަނޑު ހަދާ އެއްޗަކީ
އަޅުގަނޑުމެން އެ މީހުންނަށް ކުރާނީ. ހެދީމާ ދެން، ކަރެކްޓިވް އެކްޝަން ޕްލޭނެއް ހުށަހަޅާނީ. ކަރެކްޓިވް އެކްޝަން
ޕްލޭނު ހަދާއިރު މިވެނި ޑޭޓެ އްގައި މިވެނި ކަމެއް ރަނގަޅުކުރާނީ. މިވެނި ޑޭޓެއްގައޭ ރަނގަޅުކުރާނީ މި ގޮތަށް،
ހަދާފައި އެ ޕްލޭން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެއްބަސްވޭ. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ ފަހުން އެ ޕްލޭން އަޕްޑޭޓްކޮށްފައި
އިންނާނީ މި 1 މާރިޗުގައި އިނގޭތޯ އަޅުގަނޑުމެން ދެ ރޭންކެއްގެ އެހެންވީމަ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ގުޅުންހުރި ސުވާލެއް.
ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޤާސިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ، ދެން އަޅުގަނޑު މިހިސާބަށް ނުދާންވެގެން. އެހެންނަމަވެސް، ޖަލީލު ދެން ދެންމެ
ވިދާޅުވި ވާހަކައަކާ ގުޅޭގޮތުން އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް ދަންނަވާލާނަން. ދެން، އަޅުގަނޑަކަށް ހިޔެއްނުވޭ؛ ތި ބޭފުޅުން ތި
މެންޝަންކުރެއްވީ 2021 ސެޕްޓެންބަރުގައި ތި ބޭފުޅުން ހެއްދެވި އޮޑިޓެއްގެ ވާހަކަ. އަބަ ދުވެސް އޮޑިޓުކުރައްވާނެ.
ދެން، ވިދާޅުވީ އެނުއަލީ އޮޑިޓުކުރައްވަމޭ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ވިދާޅުވީމެއް ނޫންތޯ އަހަރަކު އެއް ފަހަރުއޭ
އޮޑިޓުކުރައްވަނީ. އެހެނެއް ނޫންތޯ؟ އެހެންވެއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ ހަމަ ކޮންމެ އަހަރަކު ވެސް ރިކޮމެންޑޭޝަންތަކެއް
ދޭނެތާ؟ ކޮންކަމެއްތޯ ގޯސްކޮށް ހުރީ، ކޮންކަމެއްތޯ ރަނގަޅުކުރަންޖެހެނީ. އެ ކަން ކިހާވަރަކަށް މިއީ
ރަނގަޅުކުރެވެމުންދޭތޯ، އެއީ ތި ބޭފުޅުން ކުރައްވާ ކަމެއްތޯ؟
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ، އެއަރ ނެވިގޭޝަން އެންޑް އެރޮ ޑްރޯމްސް ފާޠިމަތު ރާމިޒާ
ވާހަކަދެއްކެވުން:
21

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެ އޮޑިޓެއް ފަށާއިރު ވެސް ފުރަތަމަ ފަށާނީ އެންމެ ފަހުން ހެދި އޮޑިޓުގައި ހުރި
ފައިންޑިންގ ސްތަކުން އިނގޭ ތޯ. ކިހާވަރަކަށްތޯ ކުރިއަށް ގޮސް ހުރީ، ނޫންތޯ. ދެން ރަނގަޅަށް ޙަޤީޤަތަށް
ދަންނަވަންޏާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރެގިއުލަރކޮށް މި ދޭތެރެއިން ނުހެދި ހިނގައްޖެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ސިވިލްއޭވިއޭޝަންގެ ހާލަތު ދަށްވެގެން އިނގޭތޯ. މީހުން މަދުވެގެން. މި ދެންނެވީ އެއީ އަޅުގަނޑު ހުރީ
އޭ.އެން.އެސްގައި. އަޅުގަނޑުމެން އިޢުލާނުކޮށްކޮށް ވެސް މީހަކު ނުލިބިގެން 2 އަހަރު، 3 އަހަރު ދިޔަ. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަނޑު ދަންވަންޖެހޭނީ ރަނގަޅު މަޢުލޫމާތު ދެއްތޯ؟ އެކަން ނުކުރެވި އޮތީމަ އެ ދުވަސްކޮޅެއްދިޔަ.
އެހެންނަމަވެސް، އޭގެ މާނައަކީ އަޅުގަނޑުމެން އެ ސްޓޭންޑަ ޑެއްގެ ދަށުން ކުރާ ކަންތައްތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ
އެ ކުރާނޭ އަންއޮފިޝަލީ ވެސް. މިދެންނެވީ އެހެން މިގޮތަށް ގޮސް އޮޑިޓު ނުހެދިޔަސް އެ ކަން ބަލަމޭ އަޅުގަނޑުމެން
އިނގޭތޯ.
ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޤާސިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީތަކަށް ކަމާ ގުޅުންހުރި ފަރާތްތައް ގެނައިމަ ވަރަށް ގިނައިން ލިބޭ ޖަވާބެއް ތި ދެންމެ ވިދާޅުވީ
އިނގޭތޯ. ކަމާގުޅުން މުވައްޒަފުން ނެތިގެން މިވެނި ކަމެއް ނުވަނީއޭ، އެވެނި ކަމެއް ނުވަނީއޭ. ދެން އަޅުގަނޑު މި
ދަންނަވާ ވާހަކައަކީ ތި ބޭފުޅުން އޮޑިޓުކޮށްފައި ، އެ އޮޑިޓާބެހޭ ރެކޮމެންޑޭޝަނެއް އެ ފަރާތަށް ލީމަ އަހަރު ދުވަހުގެ
ތެރޭގައި އަނެއްކާ އޮޑިޓަށް ދިއުމުގެ ކުރިން އެކޮޅުން ތި ބޭފުޅުން، ތި ބޭފުޅުން ހުށަހަޅާފައި އޮތް ކަންކަން އެކޮޅުން
ރިވިއުކޮށްފައި ތި ބޭފުޅުންނަށް ފޮނުވަން ޖެހޭނެއޭ އިނގޭތޯ. އެއީ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވާ ވާހަކައަކީ. ތި ބޭފުޅުން
އޮޑިޓެއް ކޮށްފިއޭ އިނގޭތޯ. ކުރައްވައިފިއޭ. އެކޮޅަށް އޮޑިޓުކޮށް ނިމުނުއިރު ހުރި މައްސަލަތައް ތި ބޭފުޅުން
ފާހަގަކުރައްވައިފިއޭ. އެ ފާހަގަކުރެވުނު މައްސަލަތައް ރަނގަޅުކުރަން ދެން އޮތް ބަޔަކާ ވެސް ހަވާލުކޮށްފިއޭ. އެ
ރަނގަޅުކުރަމުން ދާ ކަންތައްތައް އަނެއްކާ އަނެއް އަހަރު އޮޑިޓަށް ދާއިރުތޯ ބަލަނީ؟ ނޫނިއްޔާމުން އެ ނުވަންޏާމުން
އެ ކިހިނެއްތޯއޭ ވަނީ؟ ދެން މި މައްސަލައަކީ އަޅުގަނޑުމެ ންނަށް ހަމަ ސީރިއަސް އިޝޫއެއް އިނގޭތޯ. މިއީ ހަމަ
ފުދޭވަރެއްގެ ސީރިއަސް ޔުނިޓެއްގަ އި މަސައްކަތްކުރާ ބަޔަކު ރެއިޒްކޮށްގެން އުޅޭ މައްސަލައަކަށް ވާތީވެ،
އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން މީތި ރަނގަޅު ގޮތަކަށް ސާފުކުރަން. މިއީ ސެކިއުރިޓީއާ އި ސޭފްޓީއާ ވަރަށް ގުޅުންހުރި
ކަމަކަށް ވެސް ވާތީ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ތި ބޭފުޅުން މިކަމަށް ކޮންސަރން ކުރައްވާނެހެން. ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު
ނިމުނީ.
22

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ.
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް، ޙުސައިން ޖަލީލު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ؛ އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ ، ދެންމެ އަޅުގަނޑު ދެންނެވިން ދެއްތޯ ދެންމެ ތި ވިދާޅުވިހެން
އޮޑިޓެއް ކޮށްފައި ހަމައެކަނި ފޮނުވާލާފައި ދެން އަނެއް އަހަރު އޮޑިޓު ދަންދެން އަޅުގަނޑުމެން ތިބެނީއެއް ނޫން
އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެން ފޮލޯއަޕް ވެސް ހަދަން. ދެންމެ އަޅުގަނޑު ދެތިންފަހަރަކު ދެންނެވިއްޖެ އަޅުގަނޑުމެން
ސެޕްޓެންބަރގައި ހެދި އޮޑިޓަށް އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ ފަހުން އަނެއްކާވެސް އަޕްޑޭޓް ވެސް ނަގާފައި އިންނާނީ 1
މާރިޗުގައި. އެއީ މިއަހަރު 1 މާރިޗުގައި އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ފޮލޯއަޕް ހަދަން އިނގޭތޯ. އެއް އަހަރު
ހަދާލާފައި، ދެން އަނެއްކާ އަނެއް އަހަރު ވަންދެން ތިބެނީއެއް ނޫން. ދެން އަނެއްކާ ރެގިއުލަރކޮށް ނޫންކޮށް ކަމެއް
އަޅުގަނޑުމެން އޮޑިޓް ނޫނީ އެއްޗެއް އައިއްސިއްޔާ އަނެއްހެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވިޒިޓްކޮށްގެން ބަލާ އަޅުގަނޑުމެން
އެގޮތަށް ކުރިއަށްގެންދަން އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ.
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ، އެއަރ ނެވިގޭޝަން އެންޑް އެރޮ ޑްރޯމްސް ފާޠިމަތު ރާމިޒާ
ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އާންމު ގޮތެއްގައި ފޮލޯއަޕް ހަދާއިރު އަޅުގަނޑުމެން އެ މީހުން ދީފައި އިންނަ ކަރެކްޓިވް އެކްޝަން ޕްލޭން
އިންނާނެ ތާރީޚެއް އިނގޭތޯ. އެއީ ވަރަށް މުހިންމު އެއްޗެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް. އެ ތާރީޚު އަންނައިރު އަޅުގަނޑުމެން
ބަލާނެ. އެއީ އަދި 1 އަހަރު ނުވެދާނެ. މެދުތެރެއިން އައިސްދާނެ. ނޫނީ، ދެން އަޅުގަނޑު ކުރިން ދެންނެވިން ދެއްތޯ
އަޅުގަނޑު އެ މީހުންގެ އެޗް.އާރާއި ބައްދަލުކުރަން އުޅޭ ވާހަކަ ދެއްތޯ؟ އެއީ ވެސް އަޅުގަނޑަށް މި ކަރެކްޓިވް
އެކްޝަން ޕްލޭންގައި ހުރި އެއްބައި ކަންތައް އެހާ ހިތްހަމަނުޖެހޭތީ، އެއްކަލަ އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގެ ޕްލޭނާ ގުޅޭތީވެ.
އެހެންވެގެން އަޅުގަނޑު އެ ބޮޑަށް، ކުޑަކޮށް އެއަށް އިތުރަށް މަސައްކަތްކޮށްލަން އޭ.ޓީ.އެމް ސައިޑަށް އިތުރު ބާރެއް
ލިބޭތޯ އެނޫން ގޮތަށް އޭތިކުރަން. އެހެންވެ އަޅުގަނޑު ބައްދަލުކުރާ ވާހަކަ ދެންނެވީ.
23

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. ކެލާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވަން.
ކެލާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. މަރުޙަބާ އަޅުގަނޑުމެންގެ މިއަދު ވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެހުމާނުން. އަޅުގަނޑުމެން އޮޑިޓު
ހަދާފައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް 7 މަސް ދުވަސް ފަހުން އެކްޝަން ޕްލޭނެއް މި އަންނަނީ. ދެން ގާތްގަނޑަކަށް މި
އޮންނަނީ 5 މަސް އަނެއް އޮޑިޓާ ދޭތެރޭ މި އޮންނަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި 7 މަސް ދުވަސް އެއީ
އެކްޝަން ޕްލޭނަކަށް ވަރަށް ދިގު ދުވަސް. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށް ގިނަ ސުވާލުތަކުގެ ޖަވާބު
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިވިއްޖެ. އަދި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ޕެޓިޝަން ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ކަންބޮޑުވުންތަކާއި އެ
ބޭފުޅުންގެ ވާހަކަތައް އަޅުގަނޑަށް އިވެއްޖެ. ދެން އަޅުގަނޑު ހިތަށް އަންނަ ސުވާލަކީ، މިފަދަ މާހައުލެއްގައި މިފަދަ
ކަންތައްތައް މިހެން ހުރިއިރު، އަޅުގަނޑުމެންގެ ދިވެހިންގެ އެންމެ ބޮޑު އިޤުތިޞާދު އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޓޫރިޒަމް.
އަދި ޓޫރިޒަމްގެ ހުރިހާ ކަމަކާ ގުޅިފައިވާ އެންމެ މައި ދޮރާށި އަޅުގަނޑުމެންގެ މައި އެއަރޕޯޓަކީ. އެހެންވީމާ، މި
އެއަރޕޯޓުތަކަށް ޖައްސާ ފްލައިޓުތަކުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަން ތި ބޭފުޅުންނަށް ކިހާވަރަކަށް ކަށަވަރުކޮށްދެވޭނެތޯ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކުރިއަށްގެންދަވާ.
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް، ޙުސައިން ޖަލީލު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ . އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ދެންނެވިން 7 މަސް. މިހާރު އަނެއްކާ ވެސް އަޅުގަނޑުގެ ކުޑަކޮށް
ކޮމިއުނިކޭޝަންގެ؛ ދެން މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން އޮޑިޓެއް ހަދާފައި އަޅުގަނޑުމެން އެ މީހުންނަށް ދޭނީ ޑިޕެންޑިންގ
އޮން އިޓް ހަފުތާ، ދެ ހަފުތާ. ދެން މިފަހަރު އަޅުގަނޑު މި ރިފަރ ކުރި ޑޭ، އޮޑިޓަށް ދަންނަވައިފި ކަމަށް
ވެއްޖެއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން އެކްޝަން ޕްލޭން ހުށަހަޅަން އެ މީހުންނަށް ދިނީ 30 ދުވަސް. އޭރު ހުށަހެޅި. ދެން 1
މާރިޗްއޭ އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ ފަހުން އެ އެކްޝަން ޕްލޭންގެ އަޕްޑޭޓުގެ ވާހަކަ އިނގޭތޯ.
އެއްކަލަ އެކްޝަން ޕްލޭންގެ ޑޭޓްތަކެއް ދީފައި ހުންނާނެ، މިވެނި ޑޭޓެއް، މިވެނި ޑޭޓަށް ކަންތައް ކުރަން.
24

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
އެހެންވީމާ، އެންމެފަހުން އަޅުގަނޑު އަޕްޑޭޓް ނެގި ދުވަސް އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ އިނގޭތޯ. ދެން، ރާއްޖެއަށް
އޮޕަރޭޓްކުރާ މީހުންގެ ސޭފްޓީ. އާދެ! އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެން މި އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލްގެ ސައިޑުގައި
ވާހަކަދައްކަނީ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އޭގައި އޮންނަ އެއްޗެހި އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ޔަޤީންކުރަން އަޅުގަނޑުމެންގެ ހުރިހާ
މަސައްކަތެއް އަޅުގަނޑުމެން ކުރަން، ރާއްޖެ ސޭފްޓީ އެންޝުއަރކުރަން އިނގޭތޯ.
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ، އެއަރ ނެވިގޭޝަން އެންޑް އެރޮ ޑްރޯމްސް ފާޠިމަތު ރާމިޒާ
ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އޭގެ އިތުރުން ދެން އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ދަންނަވާނީ އައިކާއޯ އަޅުގަނޑުމެން އޮޑިޓްކުރި އިނގޭތޯ. އެ މީހުން
ނެތް ސިގްނިކެންޓް ފައިޑިންގއެއް ނަގާފައެއް. އެހެންވީމާ، ދެން އަޅުގަނޑަށް ދެންނެވޭނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަދި
ސޭފްކޮށްނޭ މި ކުރިއަށް ގެންދެވެނީ އިނގޭތޯ.
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް، ޙުސައިން ޖަލީލު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އެ ޔަޤީންކަން އަޅުގަނޑުމެން އަރުވަން. އަޅުގަނޑުމެން އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރާނަން
ރާއްޖެއަށް އޮޕަރޭޓްކުރާ އެއަރލައިންތަކާއި ރާއްޖޭ ގައި އޮޕަރޭޓްކުރާ އެއަރލައިންތަކާއި، ބޭރުން އަންނަ
އެއަރލައިންތަކާ މި އެއްޗެހީގެ ސޭފްޓީ އެންޝުއަރކުރުން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕްރިއޮރިޓީ ވަން، ނަންބަރ ވަން،
ނޫނީ ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީ އޮންނަނީ ވެސް އެކަމަށް ކަންނޭނގޭ. އެކަން ޔަޤީން؛ އެހެންވީމާ، އެއީ
އަޅުގަނޑުމެންގެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ގުޅުންހުރި ސުވާލެއް. އިބްރާހީމް ޝަރީފް.
ކެލާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
މި މުވައްޒަފުންގެ ފްރަސްޓޭޝަންއާއި މުވައްޒަފުންގެ ކަންބޮޑުވުމާއި ، މުވައްޒަފުންގެ ޝަކުވާތައް މިހާވަރަށް
އޮންނައިރު ތި ބޭފުޅުން ކިހިނެއްތޯ ގެރެންޓީކުރާނީ؟ އަޅުގަނޑަކަށެއް ހަމަ ވަރަށް އުނދަގޫ ބަހެއް ތިއީ. ތި ބޭފުޅުން
ހަމަ އަމިއްލައަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ހަތަރު ލައްކަ މީހުންގެ އާމްދަނީއާއި، އަޅުގަނޑުމެންގެ ދިރިއުޅުމާ ގުޅުންހުރި
25

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
ކަމެއް މި ކަމަކީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ރާއްޖޭގެ. އެހެންވީމާ، ތި ބޭފުޅުން މި ކަންތައްތައް، މި މާހައުލު
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށް ރަނގަޅަށް އެބަ އެނގޭ. އެހެންވީމާ، ތި ބޭފުޅުން ތިމަންނަމެން ގެރެންޓީކުރާނަމޭ ބުނީމަ
އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނޭނގޭ ކިހިނެއް ކަމެއް އެ ބުނަނީ. މިސާލަކަށް ސަޕޯޓިވް މިސާލަކަށް މީހުން ނެތި އޮޓޯ
ޕައިލެޓަށް ލާންތޯ ނުވަތަ ކިހިނެއްތޯ. މީހުން ބޭނުންކުރާކަމަށް ވަންޏާ މި ތިބީތާ؛ ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށް
ގަދައަށް ބުނެވިދާނެ ތިމަންނަމެން ޔަޤީނޭ. އެކަމަކު، އަޅުގަނޑަކަށް ނުފެނޭ ޔަޤީންވާ ނެ. ޔަޤީންކަން ބުނަން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގަބޫލުކުރެވޭނީ މި ކަންތައްތަކާ އެއްޗެހި ރަނގަޅުކޮށްގެން، މި އެދޭ، މުވައްޒަފުންނަށް އެދޭ
ކަންތައްތަކާ އެއްޗެހި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވިގެން، އެ ބޭފުޅުންގެ ޑިމާންޑްތައް ކު ރެވިގެން އެ މީހުންވެސް
ހިތްހަމަޖެހިގެން އެ އޮންނަ އުސޫލެއްގެ ތެރެއިން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަކަށް އެކަމެއް ނުފެނޭ. ދެން ތި ބޭފުޅުން
ޔަޤީންކަން ދެއްވަންޏާ އެއީ ހަމަ ވަރަށް ބޮޑު ޔަޤީންކަމެއް އެއީ ދެން. ތި ބޭފުޅުން ޕަރސަނަލް ޔަޤީންކަން
ކަންނޭނގޭ ތި ދެނީ. ޝުކުރިއްޔާ. ހެޕީހެޕީއެއް ނޫން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ކުރިއަށް.
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް، ޙުސައިން ޖަލީލު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވީ އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރަން މިހާރު މުވައްޒަފުން ތެރޭގައި ، މުވައްޒަފުންތަކެއްގެ ތެރޭގައި
އެޓްލިސްޓް އިނގޭތޯ ހިތްހަމަނުޖެހުންތަކެއް އުޅެގެން ޕެޓިޝަންއަކާ އެއްޗެހި ލައިގެން މިއުޅެނީ. އެހެންވީމާ، އޭގައި
އެހެރަ ކަންތައްތަކަކީ އެޑްރެސްކުރަންނުޖެހޭނެ، ބަލަން ނުޖެހޭނެ ކަންތައް، އެއްގޮތަކަށް ވެސް އަޅުގަނޑު އެ
މޭރުމުން އެއްޗެއް ދެންނެވީކީ އެއް ނޫން. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވާ ވާހަކައަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެން އެތާނގައި ތި
ވިދާޅުވާ ހިތްހަމަނުޖެހުން، މިހާރު އޭގައި އަޅުގަނޑުމެންވެސް ކުޑަކޮށް ވެސް؛ ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ އޮޑިޓުގައި
ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރި ވާހަކައާ އެއްޗެހި އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިފިން. އެއްކަލަ ކެރިއަރ ޕްރޮ ގްރެޝަން
ޕްލޭންއާއި، ޓްރެއިނިންގ ޕްލޭނާއި، މިސާލަކަށް ޓްރެއިނިންގ ބަޔާ މިކަހަލަ ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތައް. އެހެންވީމާ،
އެ ކަންތައްތައް ފާހަގަކޮށްފައި އެ ކަންތައްތަކަށް ނޫނީ އެ ސޭފްޓީ ކޮމްޕްރޮމައިޒް ވާ ކަމެއް އޭގައި އުޅެނީ ކަމަށް
ވެއްޖެއްޔާ އަޅުގަނޑަށް ހަމަ އެކަހަލަ ކަމެއް ފާހަގަކުރެވިއްޖެއްޔާ އެކަމަށް އެޑްރެސްކުރަން ހަމަ ކުންފުންޏަށް ވެސް
އަންގާނަން، އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ހުރިހާ ކަމެއް ކުރާނަން އިނގޭތޯ.
26

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ގުޅުންހުރި ސުވާލެއް، މުޙައްމަދު ޝިފާޢު.
އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިފާޢު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުގެ ދެވަނަ ފުރުޞަތު. އަޅުގަނޑުގެ ދެތިން ސުވާލެއް ހަމަ އެބަ އޮތް އިނގޭތޯ. އެއްކަމަކަށް ޙަޤީޤަތުގައި
ވެސް ތަންކޮޅެއް ގިނައިން މިވާހަކަދެއްކޭތީ، މަޢާފްކުރައްވައް ޗޭ! މުވައްޒަފުންގެ ހުރި ކަންބޮޑުވުންތަކާ އެއްކޮށް
މޯޓިވޭޝަނެއް ނެތި ހަމަ މިހާ މުހިންމު ޚިދުމަތެއްގެ ރައްކާތެރިކަން ޔަޤީންކުރަން ހަމަ އަޅުގަނޑަށް ވެސް އުނދަގުލީ
އިނގޭތޯ. ދެން، އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ ހަމަ މި މުވައްޒަފުންނާ ގުޅޭ ކަންކަމުގައި ޖަވާބުދާރީވުމުގައި ހަމަ ރާމިޒާ
ވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް ޖެހިލުންވާ ކަހަލަ ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ އިނގޭތޯ. މަޖިލީހުގައި އަނެއްހެން ކުށްވެރިވާނީ،
ޖިނާޢީ ކުށަކަށްވާނީ ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން ދޮގެއް ހަދައިފިއްޔާ. އެހެންނޫނީ ހަމަ ކޮންމެ ވާހަކައެއް ވެސް ހަމަ
ވިދާޅުވާންވީ ކަން އޮތް ގޮތަށް. އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ބޭނުންވަނީ މި ކަންކަން ރަނގަޅުކުރަން. ހަމަ ތި
ވިދާޅުވަނީނޫންތޯ ރަނގަޅު ޓްރެއިނިންގ ހަދާފައި ތިބި ބޭފުޅުން ބޮޑެތި ޢަރަބި ޤައުމުތަކާ ތަންތަނަށް ވެސް ދަނީއޭ.
ތިމަންނަމެންގެ އަސްލު އެންމެ މީގެ ކްރީމް ބޭފުޅުން މިދަނީ ގެއްލިގެންނޭ، ކޮންމެވެސް ސަބަބުތަކާހުރެ. އަސްލު
ކަންބޮޑުވާންވެސްޖެހޭ ކަމެއް މިއީ އިނގޭތޯ. މި ކަންކަމަށް އެޑްރެސްކުރަންޖެހޭނެ. ހަމަ އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްލަން
ބޭނުންވަނީ، މިހާރު މިއޮތް ސިސްޓަމުގެ ތެރޭގައި މުވައްޒަފުން އެކުރާ ޝަކުވާ އިނގޭތޯ، ހަމަ ސާފު ޖަވާބެއް
އަޅުގަނޑަށް ނުލިބިގެން. އެ ވިދާޅުވާ ގޮތަށް އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގެ މިހާރު މި މުވައްޒަފުން ނެގުމާއި، މުވައްޒަފުންނަށް
ކުރިއެރުން ދިނުމާއި އަދި ޓްރެއިނިންގ ދިނުމާއި މި ކަންކަން އެ މުވައްޒަފުންގެ ކުރިއެރުމަށް އެބަ ހުރަސްއެޅޭތޯއޭ؟
އެ ކުދިންގެ މޯޓިވޭޝަނަށް އެބަ ހުރަސްއެޅޭތޯއޭ؟ ތި ދަންނަވާ ޓްރެއިނިން ގ ތަކެއް އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއަކަށް ދެވޭކަށް
ނެތް. އެހެންނަމަވެސް، އެ ބޭފުޅުންގެ މުސާރަ ވަރަށް ބޮޑަށް މިއަށް ބޭސް އެބަ ވޭ. މި ޓްރެއިނިންގތަކަށް ޑިޕެންޑް
އެބަ ވޭ. އެއީ ރަނގަޅު ގޮތެއްތޯއޭ ތި ބޭފުޅުން ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި؟ ރާމިޒާ ހަމަ ވަރަށް ގިނަ ދުވަސްވަންދެން
އެއރ ޓްރެފިކްގައި މަސައްކަތްކުރައްވާ ތަޖުރިބާ އެބަ ހުންނެވި. އަމިއްލަ އިޙްސާސްތަކެއް ވެސް މިކަންކަމާ
ހުންނާނެ. މިސާލަކަށް ރާމިޒާ މިއަދު އެތަނުގެ މުވައްޒަފެއްގެ ގޮތުގައި ހުރިނަމަ، ޓްރެއިނިންގ ދެވެން ނެތި
މުސާރައަށް އެއްޗެއް އިތުރުވަނީ ޓްރެއިނިންގ ހަދައިގެން، މި ރަނގަޅަށްތޯއޭ އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ. ތި ބޭފުޅުން
އެއްބަސްވަންތޯއޭ މިކަން މި ކުރިއަށްދާ ގޮތަށް؟ ދެން، ރަނގަޅުކުރަން އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގައި ތި ބޭފުޅުން އެބަ
27

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
ދަންނަވާ. ދެންނެވީމަ، އެ އަންނަ ރެސްޕޮންސްއާ ދޭތެރޭގައި ތި ބޭފުޅުން ހަމަ ހިތްހަމަޖެހޭތޯއޭ؟ މިކަމަށް ޙައްލެއް
އެބަ ލިބޭތޯއޭ. މުވައްޒަފުން އެ ކުރާ ޝަކުވާއަކީ ވެލިޑް ޝަކުވާއެއްތޯ އޭ؟ އެ ހަޤީޤަތުގައި ވެސް އެކަންބޮޑުވުން
އޮތީމަތޯއޭ އެ ޝަކުވާ އެ އަންނަނީ؟ އެއަށް އަޅުގަނޑު ބޭނުން ހަމަ ތި ބޭފުޅުންގެ ފަރާތުން ސާފު ޖަވާބެއް ދޭން.
ތި ފާހަގަކުރައްވަނީ ތަންކޮޅެއް ބޮޑުކޮށް. އެ ނޫންގޮތެއް ހޯދަންޖެހޭ އެބަ. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އެނގެން ބޭނުންވޭ
އެނޫން ގޮތަކީ ކޮބައިތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ކުރިއަށް. ރާމިޒާ.
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ، އެއަރ ނެވިގޭޝަން އެންޑް އެރޮ ޑްރޯމްސް ފާޠިމަތު ރާމިޒާ
ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ ހަމަ ވެލިޑް ޝަކުވާއެއް ކަމަށް އިނގޭތޯ. އެއީ އަޅުގަނޑަކީ ވެސް ކޮންޓްރޯލަރަކަށްވެ ހުރެ
ދެއްތޯ، އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ އެ ކުދިންގެ އެ ކަންތައްތައް ؛ އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވި އެއްޗަކީ
މިހާރު އެއޮތް ގޮތުން އެމް.އޭ.ސީ.އެލް ސެ ކްޝަނެއް ގޮތުން އޮވެ އެ ލިބޭ ބަޖެޓަކުން އެ ކުދިންގެ އެ
ގްރީވެންސްތަކަށް އެޑްރެސްނުކުރެވޭނެއޭ، އެއީ މުސާރައާއި ގުޅޭ ގްރީވެންސް ވީމަ. ދެން، ޙައްލެއް، ޖަލީލު ވެސް
ވިދާޅުވެއްޖެ ދެއްތޯ؟ އަޅުގަނޑު ކުރީގައި ފެށިއިރު ވެސް ދެންނެވީމެއްނޫންތޯ އެއަރ ނެގިވޭޝަންއަކީ އެއަކުން ލިބޭ
ފައިދާއަކުން ހިންގާ ތަނެއް ނޫންކަން ދެއްތޯ؟ އެ ލިބޭ ހަމަ ކޮސްޓް، އެ ލިބޭ ކޮސްޓް ރިކަވަރީ. ދެން، ބޮޑެތި،
ވަރަށް ބޮޑެތި އިންވެސްޓްމެންޓްތައް ކުރާނެ. މިސާލަކަށް ރޭޑަރ ސިސްޓަމް، އޭ.ޑީ.އެސް.ބީ، ދެން ގޮސް
ސިމިއުލޭޓަރު. މިއީ ވަރަށް ބޮޑެތި؛ އެހެންވީމާ، އެ ތަނުން ލިބޭ އެއްޗަކުން އެ އެއްޗްިއސަ ކަށް ޚަރަދެއް ނުކުރެވޭނެ
ދެއްތޯ؟ އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އެ ފެއިލްނުވާނެ ގޮތަކަށް މިކަން ކުރެވެންޖެހޭނެ ދެއްތޯ؟ ބަޖެޓެއް،
ވަރަށް ރަނގަޅު ބަޖެޓެއް ލިބޭކަހަލަ ގޮތަކަށް. ދެން، އަޅުގަނޑަކަށް ނޭނގޭ. ދައުލަތުން ނޫންތޯ އެކަހަލަ ކަންތައްތައް
ނިންމާނީ. އަޅުގަނޑަކަށް ނޭނގޭ އެއްގޮތަކަށް ވެސް.
ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޤާސިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
28

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އެއަރޕޯޓެއް ހިންގަންޏާމުންނެއް، ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ އެއަރޕޯޓެއް
ހިންގަންޏާމުންނެއް މި ޔުނިޓެއް އުނިއެއް ނުކުރެވޭނެ. މިއީ ވަރަށް މުހިންމު ޔުނިޓެއް. ދެން، ތި ވިދާޅުވަނީ
ރަނގަޅަށް ލިޔެވިފައި އޮތް އުސޫލެއް ، އަޅުގަނޑަށް ދެން ފާހަގަކުރެވެނީ މި ޕެޓިޝަނަށް ބަލާފައި ރަނގަޅަށް
ލިޔެވިފައި އޮތް އުސޫލެއް ނެތީމައޭ މިކަހަލަ މައްސަލަތައް މި ދިމާވަނީ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑަށް ދެން ގަބޫލުކުރެވޭ
އެއްޗެއް އެ އެއްޗަކީ. ދެން ތި ބޭފުޅުން ވިދާޅުވެއްޖެ ތި ބޭފުޅުންނަށް ވެސް މި ޕެޓިޝަން ފެނިވަޑައިގަތް ވާހަކަ.
ރަނގަޅަށްތޯ؟ ދެން، މި ޕެޓިޝަން ފެނިވަޑައިގަތީމާ ދެން މިކަން ރަނގަޅުކުރުމަށް ތި ބޭފުޅުން ކޮން ފިޔަވަޅެއްތޯ
؟
އެޅުއްވީ
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ކުރިއަށް. ގެންދަވާ.
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް، ޙުސައިން ޖަލީލު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޕެޓިޝަން، ދެންމެ ތި ވިދާޅުވި ސުވާލަށް އަޅުގަނޑު ޕެޓިޝަން ދަންނަވަނީ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ ޕެޓިޝަން
އަޅުގަނޑަށް ފެނުނީ މަޖިލިސްއިން އަޅުގަނޑަށް ފޮނުއްވީމަ. ދެން އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު އޭ.ޓީ.ސީ ކުދިން
ކުރެން އެ ކުދިން އެދުނީމަ އަޅުގަނޑު ބައްދަލުކުރިން އެ ކުދިންނާ އިނގޭތޯ. ރާމިޒާއާއި އަޅުގަނޑުމެން
ބައްދަލުކުރިން. ބައްދަލުކޮށްފައި ހަމަ ގާތްގަނޑަކަށް އަޅުގަނޑާ ދެއްކި ވަރަށް ގިނަ ވާހަކަ މީގެ އެބަހުރި އިނގޭތޯ،
މި ޓްރެއިނިންގ ވާހަކައާ މި އެއްޗެހި. އެހެންވީމާ، އެ އެއްޗެހިތައް ހިފައިގެން އަޅުގަނޑުމެން ގޮސް އޭ.ޓީ.ސީ،
އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގެ އިސް ބޭފުޅުންނާ ބައްދަލުކުރިން އިނގޭތޯ. ބައްދަލުކޮށްފައި ހަދާފައި، އެއްކަލަ އޭގެ ތެރޭގައި ވެސް
އެއްކަލަ އަޅުގަނޑު ކުރީގައި ދެންނެވިހެން މި ކަންކަމަށް؛ ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޔަޤީންކަން ދެއްވި އެ ބޭފުޅުން
ވަރަށް އަވަހަށް މީގައި ހުރި ކަންތައްތަކަށް، ކޮންސަރންސްތަކަށް އެޑްރެސްކުރައްވާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ވަރަށް ބޮޑަށް ޔަޤީންކަން ދެއްވި. އަޅުގަނޑުމެން އެ ދުވަހު ގޮސް އެ ބޭފުޅުންނާ މީޓީންގއެއް ހަދައި، މި ކުދިންނަށް
މީތި އަދި ކިޔައިދީ، ފެންނަ ގޮތަށް މީތި އޮންނާނެކަމާ، މި ހުރިހާ ކަމެއް ކިޔައިދިން. ދެން ، އޭގައި ބައެއް ޑްރާފްޓް
މަސައްކަތްކުރާކަން، އެ ބޭފުޅުންނާ އަޅުގަނޑުމެން ޕްރެޒެންޓޭޝަނުގެ ބައެއް ޑްރާފްޓްތައް ހިއްސާ ވެސް ކުރި. ދެން
އެ އެއްޗެހި އަދި ކުދިންނާ ހިސާބަށް ޝެއަރކުރި ކަމެއް އަޅުގަނޑަކަށް ޔަޤީނެއް ނޫން.
29

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ، އެއަރ ނެވިގޭޝަން އެންޑް އެރޮ ޑްރޯމްސް ފާޠިމަތު ރާމިޒާ
ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން، އެއީ ޑްރާފްޓެއް އިނގޭތޯ އެއީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ، ޝިފާޢުގެ ސުވާލާ އެއްކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ބާރަ ޖަހާއިރަށް ނިންމާލަން ކަމަށް މި
ގަސްތުކުރަނީ. ޝިފާޢު.
އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިފާޢު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުގެ އެއް ސުވާލަކީ، އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއިން އަސްލު މި އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓް ރޯން ހިންގަން އަނެއްހެން
ބޭނުންވޭބާވައޭ ނުނީ މަޖުބޫރުވެގެން މިކަން ކުރަނިބާ ވައޭ ، އިނގޭތޯ. ދެން، އަސްލު ޙަޤީޤަތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ތި
ބޭފުޅުން މިއަދު ކޮމިޓީއަށް ގެނައުމުގެ ބޭނުމަކީ ވެސް، ކޮބައިތޯއޭ މިކަމަށް އޮތް ޙައްލަކީ؟ މިތިބި މުވައްޒަފުން މި
ކުރާ ޝަކުވާއަށް ދެވެން އޮތް ޙައްލަކީ ކޮބައިތޯއޭ، އެ ސުވާލަށް ހަމަ ރީތި ރަނގަޅު ތަފުސީލު، އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ވެސް އެ ބޭފުޅުން މިތަނަށް ޕެޓިޝަން ހުށަހެޅުމުގެ މަޤު ޞަދަކީ ވެސް ކޮންމެވެސް ވަރެއްގެ ހިތްހަމަޖެހުމެއް މި
މުވައްޒަފުންގެ ވެސް ހޯދުން، ޙައްލެއް ހޯދުން. އަޅުގަނޑުމެން ތި ބޭފުޅުން ގެނައުމުގެ މަޤުޞަދަކީ ވެސް ތި
ބޭފުޅުންގެ އަރިހުން ވެސް ތި ބޭފުޅުންނަކީ ރެގިއުލޭޓްކުރާ ފަރާތްވީމަ މިކަން ޙައްލުކުރެވޭނެ ގޮތެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ވެސް ވިދާޅުވެދެއްވުން. އެއަށް ޖަވާބެއް ދެއްވާ އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއް ކެވުން:
ނިންމާލާފައި ފަހު ބަހާ އެއްކޮށް ކުރިއަށް ގެންދަވާ އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވާ އިނގޭތޯ.
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް، ޙުސައިން ޖަލީލު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު، ފުރަތަމަ އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއިން މިކަން ކުރާ ހިތްވޭހެއްޔޭ، ނުވޭ ހެއްޔޭ
އިނގޭތޯ. ވާހަކައަކީ، އެމް.އޭ.ސީ.އެލް.އަކީ 100% ސަރުކާރު ކުންފުންޏެއް. ދެން އަޅުގަނޑަކަށް މިވަގުތަކު ނޭނގޭ
ތާރީޚެއް ދަންނަވާކަށް. އައި ތިންކު ސެވެންޓީސް، އެއިޓީސް ކަންނޭނގޭ، އެހިސާބުން ފެއްޓިގެން އެއްކަލަ
30

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއާ ސަރުކާރުން މިކަން ހަވާލުކޮށްގެން ކުރަމުން އަންނަނީ. އަޅުގަނޑުމެން ވެސް އައިސް، އެއްކަލަ
އަޅުގަނޑު ވެސް މި ފުރަތަމަ އެއަރޕޯޓުގައި މަސައްކަތްކުރަން ފެއްޓި މީހެއް. އަޅުގަނޑު ހަމަ ފުރަތަމަ ސްކޫލްއިން
ކެނޑިގެން ސަރުކާރުގަ މަސައްކަތްކުރި ؛ އޭރުވެސް އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއިން ކުރަނީ އިނގޭތޯ . އެހެންވީމާ، ރަސްމީކޮށް
ހަވާލުކޮށްފައި އޮންނަނީ އެއިޓީ ސަމްތިންގ ކަންނޭނގެ. އެއްކަލަ އޭގެ ކުރީއްސުރެ ހަވާލުކޮށްގެން، ދެން 100%
ސަރުކާރު ކުންފުންޏެއް ސަރުކާރުން އެ މަސައްކަތް ކުރަން ހަވާލުކުރުމުން ކުރަމުން އަންނަނީ. ދެން އަޅުގަނޑު
ސިވިލްއޭވިއޭޝަނާ ހަވާލުވިފަހުން ވެސް އެކަން އެ ބޭފުޅުން ނުކުރާ ކަހަލަ ވާހަކައެއް ދައްކަވަ އި، އެތަނުން އެކަހަލަ
އެއްޗެއް އައިއްސަ އެއް ނެތް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަކަށް ދެންނެވޭކަށް ނެތް ތި ވިދާޅުވިހެން ކުރާހިތް ނުވާކަމެއް
ކުރަނީއެކޭ އެހެންނެއް އިނގޭތޯ. ދެން މިކަމަށް ގެނެވޭނެ ޙައްލަކީ ކޮބައިހެއްޔޭ. ދެން އަޅުގަނޑަށް އެ ކުދިންނަނށް،
ދެން ރާމިޒާ ވެސް ކޮންމެވެސް އެއްޗެއް އެޑްކޮށްލައްވާނެ ފަހުބައި ބަހަކަށް. ދެން އެހެންނަމަވެސް، އެ ކުދިންނާ
ވާހަކަދައްކާފައި، އެ މީހުންގެ ކޮންސަރންސްތައް އަޅުގަނޑު ވިސްނިއިރު އަޅުގަނޑަށް ފެނުނު އެންމެ ބޮޑު
އެކައްޗަކަށް އަޅުގަނޑަށް ފެނުނީ، އެއްކަލަ އޭނައަށް ކެރިއަރ ޕްރޮގްރެޝަން ޕްލޭން އޭނައަށް ނުފެނުން. ތިމަންނައަށް
މި ޓްރެއިނިންގ ލިބޭނީ މި ދުވަހު. ތިމަންނައަށް މީތި ވާނީ މިހެން. ތިމަންނަ މި ވަޒީފާގައި ހުރީމަ ކުރިއަށްދެވޭނީ
މިހެން. އެއްކަލަ މިކިޔާ މި ލެޑަރ، ސްޓެޕްއަޕް. އެހެން ދަނީ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ މުސާރަ ބޮޑުވަމުންދާނީ. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ އެއްކަލަ ކެރިއަރ ޕްރޮގްރެޝަން ޕްލޭންއާއި އެ މީހުންގެ ޓްރެއިނިންގ ޕްލޭނާ މި އެއްޗެހި
ހަދާފައި، އެ ކުދިންނަށް އަނެކަތި ކުރާށޭ. ދެން ކުރީގައި އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ އަޅުގަނޑު ޓްރެއިނިންގ ކޮންސަރން
ނޫން ވާހަކައެއް ނޫން. އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވީ ރެގި އުލޭޓަރ ގޮސް ބަލާއިރު މި ޕޮޒިޝަންގައި ހުންނަން މަސައްކަތް
ކުރާ މީހެއް އޭނަ އެ ޕޮޒިޝަންގައި ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތަ ށް ބޭނުންވާ ހުރިހާ ޓްރެއިނިންގ ދީފައި ހުރީ ކަމަށް
ވެއްޖެ އްޔާ އަޅުގަނޑު ޓިކްކުރާނީ ރަނގަޅު ފާހަގަ. އެ ކުއްޖާ މިބުނަނީ އެކަމަކު ތިމަންނައަށް އަދި އެހެން
ޓްރެއިނިންގ ތިމަންނަ ބޭނުންވެއޭ. ޓްރެއިނިންގ ސް ދިނީމައޭ މުސާރަ އިތުރުވާނީ ދެއްތޯ؟ އެތަންކޮޅު ވާހަކަ
އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެންގެ އިންސްޕެކްޓަރ ގޮސް ބަލާއިރު އޭނަ އިނީ އޭރިއާ ކޮންޓްރޯލު. އޭރިއާ
ކޮންޓްރޯލު އިންނަ މީހަކަށް ބޭނުންވާ ހުރިހާ ޓްރެއިނިންގ އިނީ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ޓިކުކުރާނީ އޭނަ
ރަނގަޅު ކަމަށް. އެކަމަކު އޭނަ ބުނެފާނެ ތިމަންނަ އެކަމަކު ރޭޑަރ ޓްރެއިނިންގ ، ރޭޑަރ ޓްރެއިނިންގ ތިމަންނައަށް
ލިބިއްޖެ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އިތުރު 6 ހާސް ރުފިޔާ މުސާރައަށް ބޮޑުވާނޭ އިނގޭތޯ. ދެން އެކަހަލަ އެއްޗިސް
އަޅުގަނޑު މިބުނީ، ކުންފުނީގެ މި ކެރިއަރ ޕްލޭންއާއި މި އެއްޗްިއސާ މި އެއްޗެހި ހަދާށޭ. އޭރުން އެ ކުއްޖާއަށް
ފެންނަން އިންނާނެ ދެއްތޯ އެ ކުއްޖާ މިތާ އިނދެފައި ރޭޑަރ ޓްރެއިނިންގ ބޭނުންވެއްޖެއްޔާ ތިމަންނަ ދާންވީ ކޮން
31

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
ދިމާއަކަށްކަން. ތިމަންނަ ސެކްޝަން ބަދަލުކުރަންވީތޯ، ނޫނީ މިހެން ހަދަންވީތޯ، ނޫނީ ތިމަންނައަށް ޑައުން ދަ
ލައިން 4 އަހަރު ފަހުން ލިބޭނެތޯ. އެއީ މިކިޔާ ކެރިއަރ ޕްރޮގްރެޝަން ޕްލޭން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން
ދަންނަވާފައި މިއިނދީ އެކަހަލަ އެއްޗެއް ހަދާށޭ. ހަދާފައި، އޭތި އެ ކުދިންނާ ވެސް ހިއްސާކުރާށޭ. އެއީ އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ރާމިޒާ.
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ، އެއަރ ނެވިގޭޝަން އެންޑް އެރޮ ޑްރޯމްސް ފާޠިމަތު ރާމިޒާ
ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ކުޑަކޮށް ކުޑަކޮށް، ދެން ރޮބަސް ޓްރެއިނިންގ ޕްލޭނެއް ހެދުން އިނގޭތޯ. އޭގެމާނައަކީ
އޭތި، ހަދާ އޭތި އިމްޕްލިމެންޓު ކުރެވެންޖެހޭނޭ އިނގޭތޯ. ދެން ދެވަނަ ކަމަކަށް ކެރިއަރ ޕްރޮގްރެޝަން ޕްލޭން އެ
ކުއްޖަކަށް ފެންނަން ޖެހޭނެ، އޭނަ 5 އަހަރު ފަހުން އިންނާނީ ކޮންތާކުތޯ. ދެން އަނެއް ކަމަކަށް އިންނަންޖެހޭނީ
ވަރަށް މުހިންމު ރިޓެންޝަން ޕްލޭނެއް އިނގޭތޯ. އެ މީހުން އެތަނުން ދިޔަނުދީ. އެ ވަރަށް ބޮޑެތި އިންވެސްޓުމަންޓު
ކޮށްފަ. މިހުރިހާ އެއްޗެއް މި ގުޅެނީ ފައިސާއާ ދެއްތޯ؟ ބަޖެޓު. ވަރަށް ބޮޑު ބަޖެޓެއް ބޭނުންވޭ. އެހެންވީމާ،
އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގެ ދަށުގައި އޮތުން އަޅުގަނޑު އެދޭ އެދުމަކީ. އެއީ އޭރަށް ކަންނޭނގެ ބޮޑު، އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއަކީ
ފައިދާއާ އެކީގައި ހިންގާ ކުންފުންޏަކަށްވާތީ، އޭ.ޓީ.ސީއަކީ ފައިދާ ލިބޭ ތަނަކަށް ނުވޭހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ
އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑަކަށް ނޭނގޭ އެހާ ބޮޑަކަށް. އެހެންވީމާ، މިކަން ކުރެވޭނެ ގޮތަކަށ، ބަޖެޓެއް ލިބޭނެ ގޮތަކަށް
އޭތި ޖެހޭނީ ދެއްތޯ ހަދަން. އެހެންވީމާ، އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގެ ޓެކްނިކަލް ޑިވިޝަނެއް ގޮތަށް ހަދައި ވަކި، ވަކި
ބަޖެޓަކުން ހިންގޭ ކަހަލަ ގޮތަކަށް، މިހާރު ސެކްޝަނަށް ދޭ ބަޖެޓުން ނުހިންގާ ގޮތަށް އެކަން ޕްލޭން ކުރިއްޔާ
އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މީތި ރަނގަޅަށް ހިނގާނީ. އެއީ އަޅުގަނޑުގެ ޕަރސަނަލް އޮޕީނިއަން އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑަށް، މި ކުދިންގެ މަޢުލޫމާތުތަކުން ރިޔާސަތަށް ފާހަގަކުރެވުނު އެއް ޕޮއިންޓު އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލާނަން.
މިހާރު އެ ބޭފުޅުންގެ، އެ ކުދިންގެ ވެރިންނަށް ތިބޭ ބޭފުޅުން އިނގޭތޯ، އެ މީހުންނަށް މިކަމާ ގުޅުން ހުރި
ކިހާވަރެއްގެ ޓްރެއިނިންގއެއް ދެވިފައިވޭތޯއާ އަދި ޚާއްޞަކޮށް ސިވިލް އޭވިއޭޝަނުން އެ މޮނިޓަރކުރައްވަންތޯ ވެސް
32

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
އެ ބޭފުޅުންގެ ސުވާލުގައި އައި. އެހެންވީމާ، މިހާރު ވެރިންނަށް ތިބި ބޭފުޅުންނަށް، އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގެ ވެރިންނަށް
ތިބި ބޭފުޅުންނަށް މިކަމާ ކިހާވަރެއްގެ މި ބުނީ ގުޅުމެއް ނުވަތަ ކިހާވަރެއްގެ ޓްރެއިނިންގއެއް ނުވަތަ އެ ބޭފުޅުންގެ
ކިހާވަރެއްގެ ސްކިލް އެބަހުރިތޯ މި ދެންނެވި ކުދިންނާއި އޭ.ޓީ.ސީގެ ބޭފުޅުންނާ މުޢާމަލާތްކުރުމުގައި؟ އެއްވެސް
ކަހަލަ އެފަދަ ބެލުމެއް ބެލިފައި އެބަ އޮތްތޯ؟
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް، ޙުސައިން ޖަލީލު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން ތީގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އަޅުގަނޑަށް އޭ.ޓީ.ސީ ، އެ ޔުނިޓު ބަލަހައްޓަން ތިއްބަވާ ބޭފުޅުން، އެ ޔުނިޓުގެ
އެކިއެކި އިސް މަޤާމުތަކުގައި ތިބީ ކޮލިފައިޑު ބޭފުޅުން އިނގޭތޯ. ދެން އަޅުގަނޑަށް ވެސް އެނގޭ ހަމަ އޭ.ޓީ.ސީ
ޓްރެއިނިންގ ލިބިފައި އެ ތިބީ. އެތަނުން ހަމަ އަރައި، ކެރިއަރ ޕްރޮގްރެޝަންގައި އަރާ ތިބި ބޭފުޅުން. ދެން
އަންނަނީ އެންމެ ޓޮޕް މެނޭޖްމަންޓް، ބޯޑު. ބޯޑު، ދެން މީހާރު ބޯޑަށް ދެންނެވޭނީ މިހާރު ޠާޙާ ވެސް އެބަހުރި.
އެހެންވީމާ، އެ ފީލްޑް ބޭފުޅުން ވެސް އެބަ ތިއްބެވި އިނގޭތޯ. ދެން އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވިހެން އެ
ޔުނިޓުގައި އެ ތިބޭނީ. އެކަމަކު މުޅި ކުންފުނީގެ؛ ދެން އެތާ އެޗް.އާރު އޮވޭ. އެހުރިހާ އެއްޗެއް އޮވޭ. އެ ހުރިހާ
އެއްޗެއްގެ މިތާނގައި ހަމަ އެ ބޭފުޅުންގެ އިސްވެރިންގެ ތެރޭގައި އޭ.ޓީ.އެސް، އެ ސެކްޝަނުގެ އިސްވެރިން ވެސް
ހިމެނޭ. ދެންމެ ރާމިޒާ އެ ވިދާޅުވިހެން، ކޮންމެވެސްވަރަކަށް ރާމިޒާ ވެސް އެ ވިދާޅުވިހެން އެއްކަލަ ދިސް އިޒް
ޖަސްޓް އެއްކަލަ، އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގެ އެއް ޔުނިޓޭ. އެހެން ބުނުމުގެ ބަދަލުގައި އެއަށް ވުރެ ސްޕެޝަލް ޚިދުމަތެއްދޭ
ވަކި ޚާއްޞަ ރިކުއަޔަރމަންޓެއް ލިބިގެން ލައިސެންސެއް ލިބިގެން ތިބޭ ބަޔަކަށް ހަދައި، އެކަހަލަ އޭންގަލްއަކުން
މީތި ދެކިގެން އެބަ ކުރަންޖެހެއޭ. އެއީ ކަންނޭނގެ.
މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ، އެއަރ ނެވިގޭޝަން އެންޑް އެރޮ ޑްރޯމްސް ފާޠިމަތު ރާމިޒާ
ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑަށް ދެންނެވޭނީ އަޅުގަނޑަކަށް ހިއެއްނުވޭ އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއިން އެކަހަލަ ވިސްނުމެއް ހުރިހެނެއް
ކުރީގައި އިނގޭތޯ. އެއީ މިކަން މިހެން ހިނގާތާ އަށެއްކަ އަހަރު ވެއްޖެ އިނގޭތޯ. މި އިޝޫސްތަކެއްގައި ހުރެގެން
ދެން އެހެން ދެމިގެން ދެމިގެން ދާތަން އިނގޭތޯ. އެއީ ހަމަ އަބަދުވެސް މަސައްކަތް ކުރެވެމުން ކުރެވެމުން ކުދިން
ކެނޑެމުން ކެނޑެމުން އެތައް ކަމެއް ވެއްޖެ ދެއްތޯ؟ އެ ބޭސްޑް އޮން ދެޓް އަޅުގަނޑަށް ދެންނެވޭނީ އޭރަކު ؛ އެކަމަކު
މިހާރު އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އެ ވިސްނުން އެބަ ހުރިހެން.
33

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 6 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2022
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ މި ކޮމެޓީއަށް ވަޑައިގެން ތި ހިއްސާކުރެއްވި މަޢުލޫމާތުތަކަށް. އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރަކު އެދިވަޑައިގެންފައި ވެއްޖެ ކުރީގައި ހައްދަވާފައި އިން، 2021 ގައި ހަދާފައި އިން އޮޑިޓު މި ކޮމިޓީއަށް
ހިއްސާކޮށްލަދެއްވުން. އެހެންވީ މާ، އަޅު ގަނޑު އުންމީދުކުރަން މިކޮޅަށް ލިބޭނެ ކަމަށް. ކޮމެޓީގެ ބައްދަލުވުން މި
ހިސާބުން ނިމުނީ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.
____
34